

S KOROŠKIMI SLOVENCMI

Čez štirinajst dni bodo v Avstriji kljub množičnim protestom vse Jugoslavije prekršili državno pogodbo ter nekako izvedli svoje štetje posebne vrste, ki ga heimatdienst imenuje drugi plebiscit ter se že vnaprej veseli zmage. Po zagotovilih koroških Slovencev se ti preštevatki ne pustijo in bodo akcijo bojkotirali. Rezultati torej ne bodo realni.

Ali pa je možno, da bi v Avstriji kljub temu takšne nerealne rezultate vzeli zares in si torej odahnilo ob cinčni ugotovitvi, da na Koroškem Slovencev hvala bogu ni več? Kaj takega je težko verjetno, pa četudi bi to heimatdienstovski logiki nemara še najbolj ustrezalo. Čudno tudi ne bi bilo, če bi se v avstrijskem parlamentu slišalo kaj podobnega.

Ste že videli napihnjeno dobroto, ki očetovsko ponuja siromaku miloščino, pa se spremeni v zaripel bes, ko jo siromak odbije? Za las so avstrijski politiki podobni takim dobrotnikom. Nenadoma znajo pozabiti svojo kulturo, izobrazbo in celo oliko, ko koroški Slovenci vztrajno terjajo le svoje pravice, ne velikodušnih milodarov.

A zakaj toliko besed o Dunaju, ko gre vendar za Sele, Globasnico, Smihel in Libuče? Zato, ker po bojkotiranem 14. novembru ne bo še nič dokončno rešeno ne urejeno ter bo treba urejati naprej. Urejali bodo svoje pravice koroški Slovenci z Dunajem, zato je dobro ne pozabiti, kakšno vzdušje in nivo vladata tam. Urejal bo to vprašanje naš sekretariat za zu-

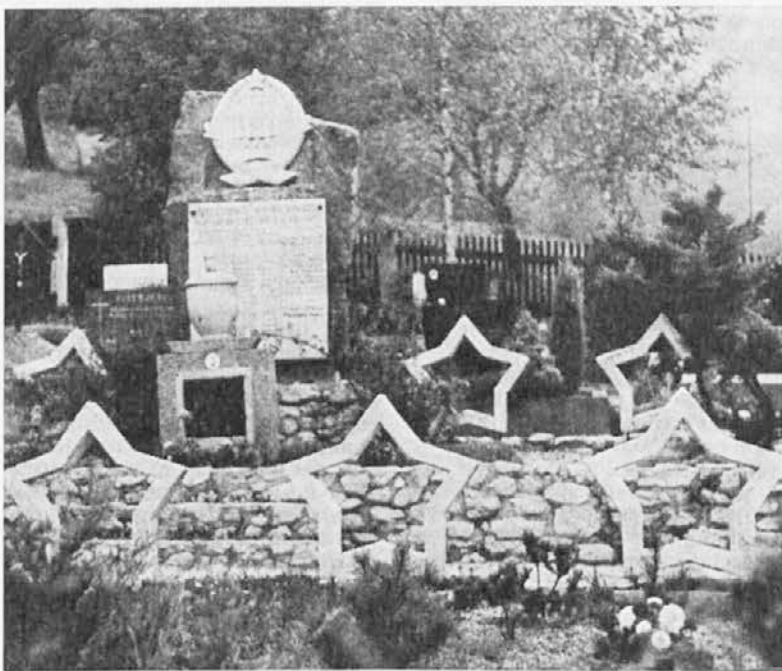
nanje zadeve, s svojo nadaljnjo podporo pa tudi mi vsi.

Diplomati znajo spretno zavlačevati rešitev kakšnega problema. Vedo, da se bo medtem zgodilo kaj drugega pomembnega, kar bo prvo stvar potisnilo v polpozabo ali ji vsaj vzelo ostrino. Pan-Munjom je en tak primer, razorožitvene konference drugi. In še vedo diplomati, da velika množica ljudi sicer lahko izbruhne v strasti in jezi, zelo težko pa to strastno

razpoloženje obdrži leto, dve, pet let.

Kakor torej moramo »akumulirati« našo solidarnost s koroškimi Slovenci pri boju za njihove pravice ter jih odločno podpirati še naprej, tako velja tudi razmisliti, komu bi bilo maratonsko reševanje tega vprašanja v korist. Dolej je bil čas sovražnik Slovencev in zaveznik vseh tistih, ki so imeli možnost izvajati nad njimi gospodarski in politični pritisk. Zato moramo ohraniti naša čustva živa in ostati z brati onstran meje, dokler ne bodo dosegli svojih pravic.

Ob dnevu mrtvih

Počastimo njihov spomin

Odkar je postal človek razumsko bitje, skozi tisočletja vedno znova rešuje svoj odnos do smrti. Sooča se z njim kot posameznik. Vsakokratna zgodovinska izročila mu pri tem bore malo pomagajo, dokler jih ne prekvasi skozi svoj osebni strah. Sooča pa se z njim tudi kot član družine v razmerju do drugih članov ter se odloča o spoštljivem, polravnodušnem ali brezbriznem odnosu do umrlih prednikov. Končno pa kot član širše družbe in naroda stoji še pred dejstvom, da je temeljna podlaga, na kateri stoji naš današnji samoupravni socializem,

smrt stotisočev borcev za svobodo. Zato je dan mrtvih osebni, družinski in republiški dan pomenja.

Postavljen na začetek novembra ima v umirajoči naravi svoj prirodni turobni okvir. Ker naš razgibani vsakdan ločuje pota mrtvih in živih, so na ta dan ceste polne avtomobilov, ki hite križem po Sloveniji izkazat svojim rajnim spoštljiv spomin ter jim prižgat svečo na grobu. Pionirji in mladinci v svojem okolišu okrasijo partizanske grobove. V vsaki občini so svečane komemoracije na čast padlim.

Izdaja odbor za informiranje in kulturno dejavnost
Železarnaravne

Ureja uredniški odbor:
Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Ivanka Prisljan,
Jože Sater

Odgovorni urednik:
Marjan Kolar
Telefon 86 031, int. 304

Tiska CGP Mariborski tisk
Maribor

Glasiilo je po 7. točki prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvođa in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS, št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

O malokateri pomembni stvari je bilo poleg globokih misli napisanih in izgovorjenih toliko public kot o smrti. Od sladkobnih pogrebni govoro do napisov na nagrobnikih in površnih fraz o mladih borchih. Pa se da vsemu temu preprosto izogniti, če samo pomislimo, da vsak enako rad živi kot mi in da ni bilo drugače ne pred petintrideset ne pred tristo leti. Osemdesetletni starček se enako oklepa življenja kot osemletni otrok ali osemnajstletni mladenič. Mati se boji za življenje svojega otroka, dekle za življenje ljubega. Vsakdo ima razen sebe še koga, za katerega si silno želi živeti. Zato je vsakogar smrti že nagonsko, a tudi razumsko strah.

Ponavadi se rešujemo tako, da ta strah odrinemo, kadar se srečamo z njim, in izgovorov za to nikoli ne manjka. Najpogostejši je, da smo še mladi in imamo še dosti časa. Potem se od nekdaj je klica neozdravljive bolezni v prijatelja, na cesti nenadoma počti in smrt je tu kljub pameti in statističnim poprečkom o dolgi življenjski dobi.

Če se še v takem primeru izmuznemo soočenju s smrtjo skozi kičaste fraze in solzavo sočutje, nismo ničesar pridobili niti zase, še manj pa za resnično razumevanje mladih borcev med vojno, ki so kljub ljubezni do življenja bili zavestno pripravljeni umreti v boju. Pa morda govoriti o mladih v tem primeru ni čisto prav, kajti kdor je pripravljen na smrt, se je med to pripravo razumsko in duševno postaral iz mladeniča v zrelega moža. Kdor je vsak dan gledal smrt tovarišev in jo sam sejal med sovražnike, se je, čeprav star dvajset, dvaindvajset let, vrnil iz vojske duševno postaran za deset, petnajst let.

Srečanja s smrtjo, preživeta in strokat podoživeta v samotnih nočeh, človeka kvalitetno spremenijo ter mu dajo nova merila za določanje vrednot v življenju, nov, predirnejši pogled za vsakdanje ravnanje ljudi in svobodnejši odnos do materialnih dobrin. Srečanja s smrtjo končno naučijo spoštovanje mrtvih ter pokažejo dragocnost njihovih dejanj. Obenem so pomiritev z neizogibno resnico o umrljivosti, s tem pa korak v smer modrosti starih stoikov.

To so misli enega dne, praznika resnobe, katerih večji ali manjši odsev na druge dni pa niti malo ne zavira veselja do življenja in ustvarjalnosti. Prav nasprotno dviga pomen in vrednost vsega živega v razumno in dragoceno ravnatežje.

Marjan Kolar

IZ VSEBINE

- Kako dosegamo gospodarski načrt
- Črna metalurgija v težavah
- Reševanje ugovorov na odločbe o OD
- Akcijski programi TOZD mehanske obdelave
- Naša anketa: Onkraj so naši ljudje
- S seje DS TOZD mehanske obdelave
- Večinoma že konstituirani samoupravni organi novih TOZD
- Valjarna je dobila sodobne prostore
- Tehnične izboljšave
- Še je čas
- Optimalno branje
- Železarna za kulturo

Kako dosegamo gospodarski načrt

Za nami so tri četrtine leta. V tem času smo se morali dokončno sprijazniti z dejstvom, da načrta proizvodnje in prodaje letos ne bomo dosegli, izdelane količine pa bodo tudi znatno manjše, kot smo jih dosegli zadnja leta. To, kar lahko do konca leta še napravimo, je samo zmanjšanje zaostanka, vendar ob pomanjkanju in neugodni strukturi naročil tudi ta naloga ne bo lahka.

Čeprav v glavnem iz objektivnih razlogov rezultati v letošnjem letu niso ugodni, pa je bil narejen korak dalje v smeri večje finalizacije izdelkov, ki jih je bilo mogoče plasirati na domači in tuje trge. Pri prodaji velikega dela izdelkov 117. panoge (kovinska industrija in livarna) ni bilo težav, zato predvsem dosežena pro-

dajna vrednost (realizacija) teh izdelkov ne zaostaja veliko za planirano. Naročil pa je bilo premalo za vzmeti in nože, zato ta dva obrata znižujeta sicer dobro realizacijo TOZD mehanske obdelave.

Veliko nižji pa sta proizvodnja in vrednost prodanega blaga pri izdelkih 114. panoge (črna metalurgija), kjer predvsem valjanega jekla in izdelkov jeklovleka ni bilo mogoče prodati v takšni količini in asortimentu, kot bi jih lahko izdelali. Premalo naročil je imela tudi kovačnica, tako da se je v TOZD metalurške predelave najbolj približala načrtu jeklovleka.

Načrtovano proizvodnjo in prodajo so obrati dosegali tako:

Obrat (TOZD)	% doseganja načrta skupne proizvodnje		% doseganja načrta eksterne realizacije	
	meseč september	kumulativno za tričetrt leta	meseč september	kumulativno za tričetrt leta
Jeklarna	80,9	88,2	—	—
Jeklovleka	93,4	95,1	105,2	100,3
Valjarna	67,2	78,9	78,8	85,7
Kovačnica	91,1	95,2	86,3	90,8
Jeklovlek	69,4	72,3	62,6	69,0
Skupaj TOZD metalurške proizvodnje	75,1	84,1	82,9	87,4
Obrat strojev in delov	111,3	104,8	117,5	108,7
Obrat industrijskih nožev	167,6	86,8	130,6	80,0
Obrat pnevmatskih strojev	94,9	84,9	126,1	103,2
Vzmetarna	60,8	73,2	69,2	80,1
Skupaj TOZD mehanske obdelave	94,8	89,4	111,7	97,6
TOZD TRO Prevalje	96,0	81,3	110,7	86,3
Skupaj delovna organizacija	75,7	84,3	91,3	90,1

Zaradi večje prodaje končnih izdelkov, pri katerih dosegamo znatno višjo ceno za tono, je zaostanek za planirano realizacijo manjši kot zaostanek za planirano proizvodnjo. Pri večini obratov je eksterna realizacija sorazmerno večja kot proizvodnja, le v kovačnici in pri nožih ne. Kovačnica je izdelala več odkovkov za me-

hanske obrate, obrat industrijskih nožev pa je presegel planirano količino compound gredic, ki gredo v predelavo v valjarno.

Do konca leta se stanje verjetno ne bo bistveno spremenilo, tako da lahko pričakujemo izpolnitev plana le v tistih obratih, ki ga že sedaj dosegajo ali pa so mu zelo blizu. Z. I.

ČRNA METALURGIJA V TEŽAVAH

Analiza periodičnih obračunov jugoslovanskih železarn za obdobje prvih šestih mesecev letošnjega leta je pokazala, da so se pogoji gospodarjenja proti enakemu obdobju lanskega leta bistveno spremenili. Ostanek dohodka so železarne izkazale, kot sledi (v milijon din):

— RMK Zenica	7
— Železarna Jesenice	151
— Železarna Ravne	37
— Železarna Store	77
— MK Sisak	204

— Železarna Nikšić	18
— MK Smederevo	259
— Železarna Skopje	528
Skupaj železarne	1231

Res je, da je rezultat izkazan po plačani realizaciji, prav tako je tudi res, da so to začasni rezultati, vendar gotovo močno zaskrbnjujoči. Tudi tiste železarne (Zenica in Nikšić), ki izkazujejo pozitivne rezultate, nas morajo skrbeti, kajti izkazana akumulacija na njihov ogromen promet je

neznatna in praktično lahko enaka poslovni izgubi.

Če želimo izboljšati poslovanje, moramo realno ugotoviti vzroke, ki so privedli do takega stanja, in preučiti, ali so ti prehodni ali pa dolgotrajnejše narave. V grobem bi lahko iskali vzroke v dveh smereh, in sicer:

— eni so eksterne narave, na katere praktično ne more vplivati ne država, kaj šele delovna organizacija;

— drugi so pa odraz domačih razmer oziroma posledica predpisov, po katerih morajo delovne organizacije poslovati.

Gospodarska recesija, ki je po izbruhu »naftne krize« izredno prizadela razvite kapitalistične dežele, je v začetku prizanesla socialističnim državam. Vendar je treba priznati, da so valovi te krize, ki je nedvomno svetovna, močno pljusnili tudi prek teh meja. Konec velike konjunktura je bilo že leta 1973, pri nas so pa to stanje čutila samo izrazito izvozno usmerjena podjetja. Črna metalurgija pa beleži v letih 1974 in 1975 relativno zelo ugodne poslovne rezultate in precejšnjo sanacijo lastnih obratnih sredstev. Celotno več: v pogojih, kot smo v teh letih poslovali, se je povsod pokazal visok primanjkljaj proizvodnje domačega jekla, ki je bil evidentiran v prekomernem uvozu predvsem valjanih profilov.

Na zunanje oziroma na svetovno gospodarsko dogajanje realno nimamo vpliva, njihovim posledicam se pa ni mogoče ogniti. Edino, kar nam je uspelo, je to, da je pri nas nastopila recesija z določenim časovnim zaostankom. Na ta terminski premik pa ima naša družba vsekakor velik vpliv.

Visoka konjunktura pri prodaji izdelkov črne metalurgije, pa se poglobimo samo v poslovanje Slovenskih železarn, je odraz več momentov, med katerimi sta vsaj dva gotovo dominantna:

— izredno visoka inflacija v letih 1973, 1974 in 1975 ter

— poslovanje vsaj delno brez dejanskega finančnega pokritja.

Če pa v nekaj stavkih analiziramo inflacijo, ugotovimo, da je bila ta najhujša v letu 1973, rekordna v letu 1974 (cene industrijskih izdelkov na veliko so porasle za 30%), medtem ko so bile enake cene v letu 1975 višje konec decembra še samo za 10%. To pa pomeni, da se je zakonodajalec pri oblikovanju cen, ki so pod administrativno kontrolo, poslužil svojih pooblastil in načrtno zavrnil njihovo poviševanje. Ti posegi so še prav izrazito občutni v drugi polovici lanskega leta in prvi polovici letošnjega. Priznati moramo, da so v navedenem obdobju cene industrijskih izdelkov zaradi administrativnih prepovedi obrzdane, predvsem pa stabilne. S tem pridemo do prvega velikega problema: ne znamo gospodarstva! (Navedene trditve ne veljajo za gibanje cen, ki se nanašajo na življenjski standard.)

V prejšnjih letih visoke konjunktura črne metalurgije zakon ponudbe in popraševanja v praksi skoraj ni odigral svoje vloge. Pa ne zato, ker bi bilo gospodarstvo skregano z ekonomsko teorijo, pač pa zaradi kupoprodaje brez finančnega pokritja. Tak način poslovanja je bil praktično legaliziran, in zato ni čudno, če se je naša družba srečala s skoraj

Naša »Pisa« je nevarna

totalnim pojavom nelikvidnosti, ki je bil že s teoretičnega stališča fenomen svoje vrste. Ta pojav je imel izredne gospodarske posledice, ki so se manifestirale v ogromnih nepokritih investicijah, nenakopavnem in gotovo nepoštenem ravnotežju zdravih in zavojenih podjetij ter v popolni finančni nedisciplini.

Ta problem smo v naši družbi morali rešiti in prav že opisana svetovna gospodarska krizna situacija jih je v reševanju močno pospešila. Družbena in politična želja ali bolje rečeno zahteva po sanaciji gospodarstva in uvedba trajnejše stabilnosti teh tokov se izvaja prek zakonodaje praktično že drugo leto. Prvi učinki so bili vidni že v drugem polletju lanskega leta, drastično pa v drugem kvartalu letos. Treba je reči, da z velikim uspehom, pa čeprav smo prav tega zelo drago plačali s hudo recesijo. Zakonodajalec je skušal sanirati gospodarstvo z ukrepi, ki so vplivali:

- na znižanje inflacije,
- na znižanje zunanjetrgovinske primanjkljaja,
- na obseg investicij in
- na kreditno monetarno politiko.

Ukrepev za znižanje inflacije smo se lotili z rigoroznim administrativnim odrejanjem cen. Kot je že bilo povedano, beležimo na tem področju spodbudne rezultate. Prav zaradi tega uspeha se je v gospodarstvu tudi bistveno menjal odnos do najemanja bančnih posojil in kreiranja lastnih zalog s tujim denarjem. V pogojih visoke inflacije je bila realna obrestna mera visoko negativna in tisti, ki je uspel pri denarnih zavodih dobiti kredite, je že zaradi razlike med obrestno mero in inflacijsko stopnjo koval visoke dobičke. Z umiranjem cen pa se situacija popolnoma menja, celo hranilne vloge prebivalstva so v izrednem porastu.

Na zunanjetrgovinskem področju zaznamujemo predvsem predpise, ki administrativno omejujejo uvoz, z dodatnimi krediti, ki so financirani iz emisije prek Narodne banke, se pa skuša pospešiti izvoz. Rezultat teh ukrepov je celo pozitivna devizna bilanca, česar pri nas nismo bili vajeni. Imajo pa ti ukrepi praktično

REŠEVANJE UGOVOROV NA ODLOČBE O OD IN RAZPOREDITEV

Rok za uveljavitev ugovorov na odločbe o OD in razporeditvi na delovno mesto je potekel praktično konec avgusta, zato ker je bilo nujno vsakemu posamezniku osebno vročiti odločbo, kar je trajalo dalj časa zaradi dopustov in drugih odsotnosti. Skupno je bilo ugovorov na 355 delovnih mest ali 16 odstotkov od vseh delovnih mest. V teh ugovorih je bilo zajetih 621 delavcev ali 14 odstotkov vseh delavcev. V teh številkah pa je upoštevana res vsaka, tudi najmanjša pripomba.

Team za oblikovanje sistema OD, služba VPD, služba za organizacijo in kadrovska služba, ki strokovno obdelujejo ugovore, niso mogle pričeti z delom, dokler niso bili zbrani vsi ugovori. Ugovori se nanašajo večinoma:

- na posamezne karakteristike analitične ocene (teh je največ),
- na ocene fizičnega napora,
- na ocene posebnih pogojev dela (po številu so ti ugovori na drugem mestu),
- na nazive delovnih mest,
- na organizacijo,
- na razporeditev po delovnih mestih,
- na dejansko izobrazbo in dejansko prakso delavca, navedeno v odločbi,
- na leta skupne delovne dobe ali leta stalnosti.

Ugovore so strokovno obdelale in pripravile odgovore vse zgoraj naštetih službe in team. Končni sklep rešitve na ugovore zavzema komisija za medsebojna razmerja v združenem delu po čl. 164 samoupravnih sporazumov o medsebojnih razmerjih TOZD in DS SS. V tej fazi reševanja ugovorov so bili vključeni že tudi izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata, ki so podali mnenje k ugovorom in rešitvam.

Do konca oktobra bodo predvidoma sprejeti odgovori in sklepi na ugovore. Ker pa je treba dati vsakemu delavcu na njegov ugovor pismeno rešitev in ker je ugovorov sorazmerno veliko, to pomeni, da bodo vse spremembe, ki bodo vplivale na OD, upoštewane in poračunane razlike, ko bodo posamezniki sprejeli pismene rešitve.

Filip Rožanc,
vodja službe za oblikovanje OD

utečene blagovne tokove, so še vedno prisotne.

Navedene so težave, s katerimi se srečujejo železarne SOZD Slovenskih železarn, med njimi s polnim učinkom tudi ravska. Mislim pa, da nas ta cena, ki jo plačujemo za stabilizacijo in normalizacijo gospodarskih tokov, ne sme demoralizirati ali pripeljati celo v apatičnost. Ti efekti morajo pomeniti streznitev in delovnim ljudem prav gotovo omogočajo z vestnim in poštenim delom ponovno boljše čase.

Zato smo prepričani, da bodo zaključni računi izkazovali drugačne rezultate, vsekakor mnogo

ugodnejše. Naravno je in človeško, da se ljudje vsem tem korenitim spremembam enostavno ne morejo prilagoditi čez noč, vendar se spremembe v mišljenju in gledanju na sedanje dogajanje v gospodarstvu bistveno menjajo.

Železarji smo vajeni trdega dela, zato sem prepričan, da bomo kmalu svojim delovnim nalogam zopet dorasli. Ukrepe, s katerimi pa smo zajezili inflacijo, odpravili nelikvidnost ter dosegli pozitivno devizno bilanco, pozdravljamo z željo, da težave čim prej prebrodimo in dosežemo boljše pogoje za našo bodočnost.

Peter Orožen

Akcijski programi v TOZD mehanske obdelave

INDUSTRIJSKI NOŽI

Za izboljšanje rezultatov so si zadali naslednje naloge:

— Zaostriž se mora delovna in tehnološka disciplina.

— Prerazporedili bodo delavce na tiste stroje, na katerih je zaradi strukture naročil dovolj dela. Tako bodo dosegli čim boljše izkoriščanje kapacitet ter zvišali produktivnost. Po potrebi bodo na teh kapacitetah organizirali trizmenško delo.

— Prizadevali si bodo znižati bolniški stalež.

— Izdelali bodo različne probne oziroma vzorčne nože za tržišče ter tako pripomogli k večjemu plasmaju naših izdelkov posebno na tujih tržiščih (ZSSR).

— Ker imajo še precej nedobavljenih količin nožev za ameriško tržišče, si bodo prizadevali do konca leta 1976 dobaviti vse naročene količine ter tako olajšati strokovnim službam sklepanje novih pogodb za nadaljnja naročila.

— Nabavljali in obnavljali bodo zaloge orodja pravočasno ter v ustrezni kvaliteti in količini.

PNEVMATIČNI STROJI

Zadali so si naslednje naloge:

— Dali bodo prednost tistim naročilom, ki prinašajo večjo realizacijo.

— Izboljšali bodo izplen in zmanjšali izmeček.

— Zaostrižli bodo odnos do rokov izdelave.

KALILNICA

Poslovanje so ob polletju zaključili pozitivno. Agregati za valje in globinske peči so bili zasedeni, drugi pa manj. Stremijo torej k večji zasedenosti ter k povečanju tehnološke in delovne discipline.

STROJI IN DELI

Izdelali so za posamezne agregate zelo natančen program o tem, kako do konkretnih rokov zmanjšati določene zaloge vložnega materiala, kako preusmeriti kapacitete oz. kako in kam premestiti delavce. Poleg konkretnih pa so sprejeli tudi splošne zadolžitve. Tu nameravajo uvesti stalen red in čistočo v delavniških prostorih ter bistveno izboljšati delovno disciplino z geslom: »disciplina na podlagi samoupravljalčeve zavesti mora biti boljša od vsake vojaške discipline«. Prav tako nameravajo uvesti rigorozne korekture osebne stimulacije za vodstveni kader glede uspešnosti izpolnjevanja naštetih nalog.

segom. Izredno ekspanzivna je bila v zadnjih mesecih lanskega leta, nič manj pa letos. To visoko ekspanzijo lahko povežemo z že dalj časa načrtovanim zakonom o zavarovanju plačil, ki je kljub prekomerni denarni masi, ki je efektivno krožila v obtoku, povzročila velik padec v proizvodnji, predvsem pa v prodaji. Prav ta negativna gibanja ali bolje rečeno — cena za stabilizacijo in zdravo gospodarstvo — so se odrazila v bilancah naših železarn, zato njihove rezultate, ki so dejansko številčni vpliv navedenih ukrepov, sedaj lažje razumemo.

V Slovenskih železarnah se soočamo z naslednjimi:

— pripovedka o primanjkljaju proizvodnje jekla je glede na sedanjo tržno situacijo postala vsaj začasno zgodovinska zadeva,

— borba za naročila je postala vsakdanja stvarnost in zelo težavna delovna naloga. Priznati je treba, da smo bili v celotnem povojnem obdobju navajeni distribucijske prodaje, zato bo treba ogromno naporov, da bodo železarske kapacitete zasedene z ekonomskimi naročili kot v preteklosti.

Na stabilno gospodarjenje in kupoprodajo z realnim denarnim pokritjem nismo navajeni, pa se ga bo treba hočeš — nočeš navaditi, in ne nazadnje:

— velike in prekomerne zaloge pri naših kupcih, ki so sprožile zamrznitev ali vsaj zmanjšale že

ukinjen uvoz razne investicijske opreme (kar pomeni zamrznitev investicij) in količinsko močno omejen uvoz reprodukcijskega materiala. Prav ta zadnja postavka je marsikje vplivala na znižanje proizvodnje ali delno presusmerjanje proizvodnih programov.

Na področju investicij so bili sprejeti ukrepi, ki so najbrž pripeljali levji delež k uresničitvi sna o stabiliziranem gospodarstvu. Ti so naslednji:

— ukrepi, ki preprečujejo investicije podjetjem, ki svojih zalog nimajo pokritih z dolgoročnimi viri financiranja,

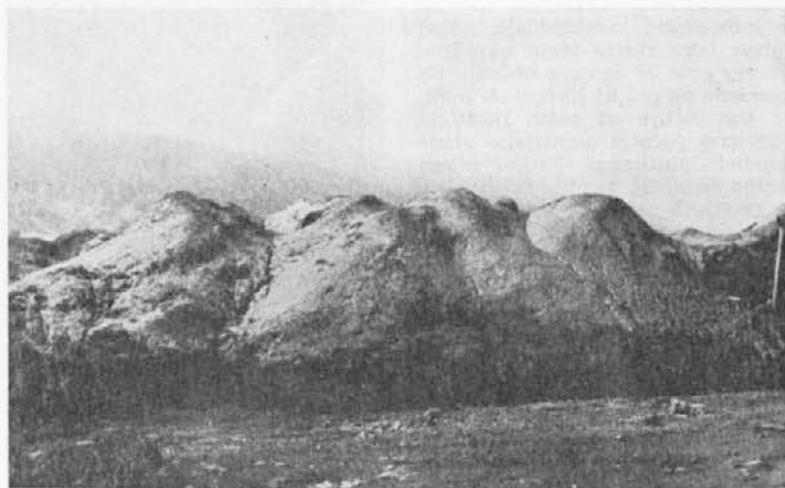
— ukrepi, ki diktirajo obliko in rok plačevanja investicij,

— navedba depozita za negospodarske investicije in

— prijava investicij gospodarski zbornici zaradi poostrene družbene kontrole.

S temi predpisi so se investicije močno omejile in njim namenjeni denar se je transferiral v sfero enostavne reprodukcije. Prav na investicijskem področju pa je družba še bolj poostrela nadzor nad novogradnjami, kar se kaže v zastavitvi prioritete pri sestavi srednjeročnega razvojnega programa. Prav tu je črna metalurgija na četrtem mestu, kar pomeni, da je s tako prioriteto vendar do neke mere nakazana nadaljnja perspektiva.

Monetarna politika se je v znatni meri prilagajala navedenim po-

»Srebrne gore«

— Povečali bodo varčevanje pri materialih in sredstvih za proizvodnjo.

— Preučili bodo izostanke zaradi boleznih in jih poskušali zmanjšati.

— Delavce bodo premeščali po potrebi glede na ozka grla in na proizvodnjo.

— Izboljšali bodo delovno disciplino in red.

— Popestrili bodo pobude za inovacije, racionalizacije in izume.

VZMETARNA

Za izboljšanje poslovnega uspeha so si zadali naslednje naloge:

— Spremenili bodo brušenje

radiusov na vzmetnih listih. S tem se bo zmanjšalo število delavcev na delovnem mestu.

— Preučili bodo možnost hladnega prebijanja srednjih lukenj do določene debeline vzmetnih listov. S tem bodo prihranili čas in energijo.

— Ker jim primanjkuje naročil, bodo morali poiskati zaposlitev še za pet delavcev v drugih obratih TOZD MO; tako produktivnost ne bo padla. Takšno premeščanje pa je le začasna rešitev. Odgovorne službe v TOZD bodo morale priskrbeti naročila posebno še sedaj, ko usposablja novo kalilno linijo.

vlade, ampak tudi vseh sosednjih držav, skratka vse Evrope. To vprašanje postaja že problem, ki nas vse resno opozarja, da z avstrijsko vlado vendarle ni vse v redu. Kot naši rojaki moramo tudi mi, ki živimo v matični domovini, biti pri vseh vprašanih obstoja manjšin še toliko bolj vztrajni. Ne vem, kaj se lahko zgodi, če bodo naši rojaki le popustili pod jarmom pobesnelih avstrijskih heimatdienstovcev. Verjetno pa bodo slednji prej ko slej le spoznali, da s takim početjem odvrtačajo od sebe dobre sosedbe, še huje pa, da jih bodo drugi ljudje po svetu spoznali kot privrženca fašizma.

Konrad Bezjak, organizacijski sekretar komiteja ZK v železarni:

»Ne živimo vsi Slovenci v matični domovini. Del našega naroda je ostal v Avstriji, naš rod je tam že od naselitve Slovanov. Kot vsi Slovenci, so tudi oni vedno bili počasen in trdovraten boj za

sebno pomembna so zdrava in jasna stališča nas, ki živimo tik ob meji. Svojim rojakom bomo dajali še več, če bomo z njimi sodelovali tako, da bomo z njimi govorili slovensko. Naša kultura in zgodovinska dediščina je v svetu zelo priznana, na kar smo lahko ponosni in to svetu tudi pokažemo.

Egon Krpač, varilec:

»Menim, da je glede na to, da naši rojaki, ki živijo v Avstriji, kot manjšina med večino, ki je nemške narodnosti, njihov položaj zelo težaven. Zato se morajo veliko bolj truditi, da lahko obvarujejo svoj materinski jezik in narodnostno pripadnost. Seveda pa so nekateri med njimi že klonili pritisku večine naroda zaradi boljšega položaja v avstrijski družbi. Do tega je prišlo nedvomno tudi zaradi hujskanja proti nam. Moram reči, vsaj kolikor jih jaz poznam, da je večina koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov ostala zvesta svojemu materinskemu jeziku in prav ti se sedaj najbolj borijo za svoj obstoj. Mislim, da so kljub zaostrenju na obeh straneh še vidni izhodi iz tega stanja. Nedvomno bi morala biti avstrijska vlada prva, ki bi napravila korak za stalno rešitev tega vprašanja.

Najprej bi morala upoštevati 7. člen meddržavne pogodbe. Verjetno pa mora manjšina na Koroškem zavzeti tudi določena pozitivna stališča do tega vprašanja ob podpori matične dežele, ki naj bi omahljivec med koroškimi Slovenci opogumila z raznimi kulturnimi prireditvami v raznih krajih Avstrije. S tem bi postali bolj enotni do vprašanj manjšine. Menim, da bi tudi Jugoslavija mora-

NAŠA ANKETA:

Onkraj so naši ljudje

Protestna zborovanja so po vsej naši domovini. Delavci se na njih sprašujemo, kdaj bo avstrijska vlada vendarle spredvidela, da je njeno ravnanje proti našim ljudem, ki živijo onkraj meje, zmotno, da s svojim ravnanjem podpira oživiljanje idej fašizma, ki ne samo rušijo sožitje dveh narodov, ampak imajo tudi daljnosežne posledice. Dovoliti preštevanje manjšine, dovoliti njeno počasno uničenje ne pomeni samo uničiti del življenja nekega naroda, ampak tudi dovoliti, da se te sile, ki oživljajo ideje velikonemškega

dejanja, zverinskih umorov in gorja je zaznamoval prihod te kljukastokriže pošasti, preden se ji je po robu postavil skoraj ves svet. Da bi se svet danes ne pustil slepiti, da je gonja proti koroškimi Slovencev patološko sovraštvo do vsakogar, ki se ne šteje za Nemca, kaj drugega kot ponovno oživiljeni nacizem. Menim, da dokler bo avstrijska vlada tolerirala shode, na katerih se udeležencem javno in na ves glas toži po Hitlerju in minulih zlatih časih slavnih bojev proti celotnemu svetu, in dokler bo OZN samo blago opozarjala, naj se problem reši tako, da bo volk sit in koza cela, se sedanje stanje onkraj meje ne bo izboljšalo. Menim, da bi se lahko, če bi vzgojne ustanove onkraj meje, kot so vrtci, šola in cerkev mladino vzgajali v dobre sosedbe, ne pa jih strašili z izmišljenim babbavom, ki grozi od vse drugod kot pa od nas.

Ernest Lepičnik, strojni ključavničar v obratu stroji in deli:

»Ne morem razumeti avstrijske vlade kot vlade sosednje države, da lahko tako mačehovsko ravna s slovensko in hrvaško manjšino. Prav zgražam se nad tem. Je res mogla čisto pozabiti, da je 7. člen državne pogodbe še vedno v veljavi? Menim, da se problem osnovnih narodnostnih pravic Slovencev in gradiščanskih Hrvatov v Avstriji ne tiče samo avstrijske

Konrad Bezjak

narodnostni obstoj. Velika razlika je nastopila po drugi svetovni vojni. Življenje Slovencev onstran meje ni več takšno, kot ga določa ena osnovnih misli o človeških pravicah. Obsojam ozko miselnost avstrijske vlade. Menim, da je skrajni čas, da uredi zadeve, ki jih določa državna pogodba. Če tega problema ne bo reševala, mora postati problem širše mednarodne skupnosti. Najostreje obsojam nasilje in narodnostno nestrpnost desničarskih skrajnežev v Avstriji, saj njihove metode preveč boleče spominjajo na minulo vojno. Čudim se, da mednarodno pravo nima pri vseh narodih enake moči. OZN bi morala doseči, da bi se tudi Avstrija tega držala. Moti me, da se avstrijski narod v celoti ne zave, ne osvesti in opazi življenja drugih narodnostnih manjšin, npr. Avstrijcev v Italiji, Italijanov in Madžarov v Jugoslaviji. Mi, ki živimo v matični domovini, se moramo zavedati, da je vsak Slovenec del nas. Zato smo dolžni biti še posebno pozorni na tiste, ki se jim godi krivica. Naša pozornost se naj kaže v različnih oblikah s kulturnim, športnim in gospodarskim sodelovanjem. To, da hoče avstrijska vlada rešiti problem s štetjem, je nesprejemljivo. Naš narod je pretekla vojna preveč preruševala in socialna varnost bi v večini odločala v prid Avstrije. Po-

Egon Krpač

la vplivati na avstrijsko vlado v političnem in gospodarskem pogledu. Saj je le naša vlada zmožna take negativne elemente zatirati v večji meri. Kajti mislim, da ni heimatdienst nič drugega kot ostanek druge svetovne vojne, ki se skriva za parolami borcev za avstrijski narod.

Beno Fink, strugar v modelni mizarni.

»Moram reči, da je moj odnos do naših rojakov, ki živijo onstran meje, popolnoma prilagojen podpori in boju za njihove pravice, ki jim po mednarodni konvenciji oziroma pogodbi pripadajo. Nedvomno bi bilo potrebno, da se

Maruša Ugovšek

hegemonizma, razraščajo. Kaj lahko take skrite ideje naredijo, je ves svet že krvavo občutil. Se posebno pa mi, ki živimo ob meji, ki nas ločuje od naših ljudi, to krivično početje avstrijske vlade tembolj obsojamo. Nismo mogli mimo tega, da v naši rubriki ne bi postavili nekaj vprašanj delavcem, da bi zvedeli, kaj oni menijo o sedanjem početju onkraj meje.

Maruša Ugovšek, fotografinja:

»Dandanes, ko onstran meje vse više dviga glavo v ne tako oddaljeni preteklosti premagana pošast s kljukastim križem kot znakom svoje pripadnosti, je biti Slovenec, to priznati in biti na to ponosen v deželi, ki hoče na vsak način to za vselej izbrisati, občudovanja vreden pogum. Koliko raz-

Ernest Lepičnik

Beno Fink

ših rojakov v primerjavi z Avstrijci, ki jim kratijo osnovne narodnostne pravice, ki bi jim morale biti po meddržavni pogodbi zagotovljene. Očitno je, da bomo morali vsi skupaj s pripadniki vseh naših narodnostnih manjšin v Avstriji v prvi vrsti prizadevanj za enakopravnost doseči vsaj to, da bo Avstrija dosledno spoštovala in izpolnjevala vse točke 7. člena državne pogodbe. S tem bi bilo, kot je bilo že mnogokrat povedano, dejansko rešeno osnovno vprašanje obstoja naših rojakov v zamejstvu. Nedvomno je o tem vprašanju bilo storjenega že precej. Vendar menim, da na uspeh v prizadevanjih za dosego takšne-

ga položaja vplivajo zagotovo tudi na videz še manj pomembni dejavniki. Eden je vsekakor ustrezna raven zavednosti pripadnikov matičnega naroda. Če bi Slovenci v odnosu do Avstrijcev vedno in povsod pokazali višjo raven zavesti, kot jo, bi s tem gotovo več prispevali k spoštovanju našega naroda, predvsem pa manjšine v zamejstvu. Vsi, ki živimo v ožjem območju meja sosednjih držav, bi se morali še posebej zavedati pomena prave zavednosti ob pravem času, predvsem takrat, ko neposredno kontaktiramo z ljudmi onkraj meje.«

F. Rotar

S seje delavskega sveta TOZD mehanske obdelave

Na 31. seji 11. oktobra, je delavski svet TOZD mehanske obdelave obravnaval več neprijetnih vprašanj s področja medsebojnih razmerij in odnosov. Vsi bi se jih sicer raje ognili, vendar smo postavljeni v položaj, ki nam tega ne dovoljuje, temveč moramo zadeve po kar najbolj pošteno samoupravni poti in presoji reševati in ukrepati.

Prekinitev lastnosti delavca

V TOZD mehanske obdelave je v preteklih treh letih to prvi primer, da je bil izrečen ukrep prekinitev lastnosti delavca brezpogojno, medtem ko so bili pogojni zaradi hušjih kršitev delovnih obveznosti že nekajkrat izrečeni. S 1. novembrom 1976 bo tako zapustil našo delovno skupnost Marko Petrušič, delavec iz oddelka materialnega gospodarstva. Delavskemu svetu je predlog za izrek tega ukrepa posredovala komisija za ugotavljanje kršitev delovnih obveznosti in izrekanje ukrepov. Tovariš Petrušič je bil na tej komisiji v letošnjem in lanskem letu večkrat obravnavan. Izrečeni in ponovljeni so mu bili vsi možni ukrepi, skladno s določili samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih. V vseh primerih je šlo za večje število neopravičenih izostankov, vzrok: pretirano nagnjenje k alkoholizmu. Zaradi tega je bil prek strokovnih služb tudi dvakrat poslan na zdravljenje, ki pa ni uspelo. Tako ga je letos poleti delavski svet že obravnaval in mu izrekel ukrep prenehanja lastnosti delavca — pogojno za dobo šestih mesecev. Takrat je tudi obljubil, da se bo poboljšal, vendar svoje obljube ni držal. Meseca julija in avgusta je ponovno 17-krat neopravičeno izostal z dela. Večje število neopravičenih izostankov je imel tudi v septembru in oktobru. Tako člani delavskega sveta tokrat niso mnogo preišljali, temveč soglasno glasovali za izključitev. Izhajali so s stališča, da ima vsaka uvidevnost in toleranca svoje meje, zlasti pa so imeli pred očmi dejstvo, da je zunaj dosti ljudi, ki čakajo na zaposlitev, medtem ko se nekateri do delovnih obveznosti popolnoma indiferentno obnašajo.

Obsodba samovolje

Delavski svet je tokrat dobil v presojo oziroma v instančno od-

ločitev sklep komisije za stanovanjske zadeve. Ta komisija, ki deluje pri delavskem svetu, je 6. avgusta letos sprejela sklep, s katerim je zahtevala uvedbo sodnega postopka za prisilno izselitev Branka Leitgeba, zaposlenega v oddelku montaže strojev obrata strojev in delov, ki se je v drugi polovici julija nasilno vselil v izpraznjeno dvosobno stanovanje na Trgu svobode 18, Ravne. To stanovanje je do takrat zasedal Jože Jurač, zaposlen v istem oddelku kot Branko Leitgeb. Ob izselitvi je ključev stanovanja predal direktno Leitgebu, čeprav je vedel, da ta nima odločbe za vselitev. Ob tem je treba poudariti, da je bila s strani delovne skupine montaže strojev dana tovarišu Leitgebu moralna podpora oziroma je bil zaveden. Delovna skupina je namreč na sestanku maja meseca sprejela sklep, da se stanovanje, ki ga bo izpraznil Jože Jurač, dodeli Leitgebu. S tem si je vzela pravico razpolaganja s stanovanji v popolnem nasprotju s določili samoupravnega sporazuma o stanovanjskih razmerjih, po katerem stanovanjsko problematiko v železarni enotno in solidarno rešujemo. O delitvi stanovanj odločajo na osnovi prioritete liste komisije za stanovanjske zadeve pri delavskih svetih.

Na osnovi že omenjene zahteve stanovanjske komisije je bil sprožen postopek za deložacijo na sodišču. Sodišče je v prvi fazi predlagalo poravnava oziroma je bil s

strani sodišča in nekaterih drugih dejavnikov posredovan predlog, da bi znotraj delovne skupnosti na samoupraven način poiskali manj bolečo kompromisno rešitev.

Na osnovi take pobude je bila konec septembra sklicana razširjena seja komisije za stanovanjske zadeve skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij in vodstvenimi delavci TOZD, kjer so to vprašanje ponovno osvetlili z različnih aspektov. Takrat je komisija sprejela sklep, da se načelno strinja z ustavitvijo sodnega postopka za deložacijo Branka Leitgeba, s tem da je ta sklep veljaven šele, ko ga potrdi delavski svet.

V razpravi na delavskem svetu so delegati kritično ocenili stanje stvari, obsodili samovoljo tako Leitgeba kot Jurača, zlasti pa obsodili samovoljo in napačno pojmovanje pristojnosti in vloge delovne skupine. Po daljši razpravi so sicer s potrebno večino glasov sprejeli sklep, da se postopek za prisilno izselitev ustavi, s tem da poravnava Leitgeb vse do sedaj nastale sodne stroške, Leitgebu in Juraču pa je bil zaradi samovolje in zavestne kršitve samoupravnih dogovorjenih norm izrečen javni opomin.

Vprašanja skupnega interesa reševati v širših okvirih

Delavskemu svetu je bila posredovana vloga za odobritev 6-mesečne odsotnosti brez nadomestila OD delavcu Jožetu Mercu iz obrata pnevmatičnega orodja. Vlogo je posredoval Smučarski klub Fužinar, pri katerem bi Jože Merc v času od 1. oktobra 1976 do 31. marca 1977 opravljal posle smučarskega trenerja.

Delavski svet je po daljši razpravi zahtevano odsotnost v skupnem interesu sicer odobril. Ob tem pa je bilo izrečenih več kritičnih pripomb. Večina delegatov je smatrala, da bi morali biti v okviru SIS, športnih društev ali podobno, nameščeni poklicni telesnokulturni delavci. Vprašanje financiranja bi morali reševati v okviru občine, torej na širšem nivoju, saj gre tu dejansko za širši družbeni interes. Ni pravilno, da je prizadeta samo ena delovna organizacija oziroma samo en obrat. V tem primeru pa gre še zlasti za obrat, ki ima sicer veliko težav zaradi večjega števila bolniških in porodniških izostankov. Poleg tega ima zelo zastarel in iztrošen strojni park, zaradi česar je doseganje zadovoljivih de-

končno prepreči delovanje heimatdijena. Prav ta organizacija je kriva vsemu zatiranju in preganjanju naših ljudi v Avstriji. Treba bi bilo opomniti avstrijsko vlado ter njenega kanclerja, kako stara je Koroška in kako dolgo že prebivajo v njej Slovenci. Karantinja, to je staro slovensko ime za Koroško, sega daleč nazaj v čase, v katerih niso poznali zatiranja. Nedvomno bi se moral Kreisky spomniti tudi početja in izgredov avstrijske vlade, ko jim je šlo za njihove ljudi na Južnem Tirolskem. Ne vidijo svojega lastnega nesramnega početja. Vtikajo se v mirna življenja narodnostnih skupnosti, s tem da jih hočejo preštevati, da bi dokončno zatrli že itak malo izgovorjeno slovensko besedo. Tako njihovo početje obojam. Ali niso naši rojaki že dovolj občutili tujega jarma, ki jih vsa povojna leta pritiska k tlom? Teško se je dvigniti ponovno na noge, če veš, da te bo kmalu nekdo zopet spodrnil. Morajo ostati trdni, saj jim v nasprotnem primeru grozi tisto, kar so enkrat že občutili.«

Stanislav Bricman, varnostni inženir:

»Glede na trenutno situacijo, v kateri se kaže vse večja nestrpnost Avstrijcev do pripadnikov naše manjšine na Koroškem, me v vsakem pogledu kot Slovenca, pripadnika matičnega naroda, revoltira neenakopraven položaj na-

Stanislav Bricman

Pred mostom

lovnih rezultatov vprašljivo. K temu je še dodati, da koncem koncev rezultate poslovanja zmeraj prikazujemo glede na plansko število zaposlenih. To število pa je dejansko fiktivno, saj zaradi že omenjenih vzrokov določeno število delavcev stalno manjka v proizvodnji. Še zlasti težaven položaj pa je nastal v zadnjem času, ko po sprejemu ukrepov v zvezi z zaposlovanjem in kadrovsko politiko ni mogoče delavcev, ki zaradi kakršnihkoli vzrokov odidejo, začasno ali trajno nadomestiti z novimi, notranje rezerve se sicer iščejo, vendar so po večini že izčrpane.

Zamudnih obresti ne bomo izterjali

Delavskemu svetu je bil posredovan predlog, ki ga je po razpravi tudi sprejel, da dovoli storno zamudnih obresti zaradi zakasnelih plačil Tovarni cestnih vozil Goša iz Smederevske Palanke v višini 299.176,15 din. Zakasnitev plačila v višini že omenjene vsote je nastala po zaostritvi situacije ob uveljavitvi zakona o

zagotovitvi plačil. K temu, da nam tovarna Goša dolguje zamudne obresti, pa je treba dodati, da bi imeli tudi oni pravico izterjati od železarne zamudne penale zaradi zakasnelih dobav v višini približno 13 starih milijonov, česar pa ne nameravajo storiti. Z njimi imamo sicer sklenjeno pogodbo v vrednosti okoli 760 starih milijonov, ki pa se zelo počasi realizira, ker je ta tovarna v veliki krizi. Za letos in prvi kvartal prihodnjega leta so zaenkrat naročili samo za okrog 200 starih milijonov izdelkov, kar je zelo malo. Poleg tega bi moral kupec prevzeti še večjo zalogo osi, ki nam ležijo na zalogi in bremenijo obrat strojev in delov. Tako je še zlasti v našem interesu, da ostanemo v dobrih poslovnih odnosih. Zaradi tega je delavski svet tudi sprejel sklep, da se zamudne obresti stornirajo, da pa je treba poskušati storiti, kar se le da, da kupec prevzame osi, ki ležijo na zalogi oziroma da sklenjeno pogodbo v čim večji meri realizira. j. d.

Večinoma že konstituirani samoupravni organi novih TOZD

Novo izvoljeni delavski sveti TOZD in komisije delavske kontrole so se večinoma že sestali na prvih sejah. Na njih so izvolili predsednike DS in njihove namestnike, predsednike komisij ter imenovali člane komisij za gospodarjenje in komisij za kadrovske splošne zadeve v posameznih TOZD.

Novo izvoljene oziroma imenovane člane samoupravnih organov povzemamo iz zapisnikov sej po stanju z dne 13. oktobra 1976.

TOZD jeklarna — predsednik DS Stanko Bahun, namestnik Jože Poberžnik.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Anđelko Krautberger, Oto Hafner, Jože Kotnik, Jakob Kolman, Ivan Božič II, Jože Škrubelj, Dušan Dravčbaher.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik, Franc Gostenčnik, Avgust Balant, Oto Plevnik, Friderik Krajnc, Franc Kvasnik, Vincenc Pušnik, Mirko Krajnc.

TOZD jeklolivarna — predsednik DS Pavel Goltnik, namestnik Jože Trefalt.

Predsednik samoupravne delavske kontrole je Zdravko Fajmut, namestnik Stanko Lampret.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Albin Čreslovnik, namestnik Bogo Arcet, Rajmund Jamnik, Magda Štimnikar, Franc Sadovnik.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Jože Skledar, namestnik Ernest Pušnik, Anton Golobinek, Fanika Jambrožič, Vinko Šuler.

TOZD kovačnica: predsednik DS Jože Planinšec, namestnik Adolf Flis.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Alojz Klančnik, Stanko Kočnik, Franc Vošner, Marjan Planšak, Franc Vauh.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Peter Plevnik, Erhard Srebotnik, Vida Plemen, Avgust Lahovnik, Viktor Marzelj.

TOZD industrijski noži: predsednik DS Ivan Tratnik, namestnik Vinko Zatler.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Danilo Golob, namestnik Franc Jablanšek, Viktor Plazl.

VALJARNA JE DOBILA SODOBNE PROSTORE

7. oktobra so bili dokončani prostori za garderobe in pisarniške prostore in predani v uporabo obratu valjarne. Objekt je zgradilo industrijsko podjetje »Gradis« Ravne v rekordnem času. Garderobe s sanitarijami so opremljene najbolj sodobno in funkcionalno za dobro počutje delavcev in zdrave pogoje pri opravljanju osebne higijene. Delovni prostori umskih delavcev so bili nujno potrebni za uspešno vodenje tega velikega obrata.

Objekt meri 48 × 14 m tlorisne površine, stavba je enonadstropna. V pritličju so moške garderobe in umivalnice za 400 delavcev, ki delajo v treh izmenah, in to: 40% dopoldne, 30% popoldne in 30% ponoči. Moške garderobe in umivalnice obsegajo večji del prostora v pritličju. Razpored prostorov je tak, da se prilagaja velikemu prometu ob prihodu na delo in odhodu z dela. Delavec, ki pride na delo skozi čelni vhod, odloži obleko v beli garderobi in gre skozi umivalnico v črno garderobo, kjer si obleče delovno obleko. Po končanem delu je pot obratna. Tako ima vsak delavec v obeh garderobah svoj prostor. V »črni garderobi«, kjer hrani svojo delovno obleko, je prezračevanje pojačano, tako da se lahko prepotena obleka prezrači in posuši do naslednje uporabe.

Zamisel idejnega projektanta tov. Jožeta Grzina o funkcionalnosti je odlična, vprašanje je le, kako bodo delavci spoštovali in se posluževali te dobrine po zamisli projektanta in s tem zagotovili sebi najboljše počutje.

V nadstropju pa so ženske garderobe, obratne pisarne po posebnem razporedu in zavzemajo poleg ženskega higienskega prostora vse nadstropje. Vsi pisarniški in tudi drugi prostori so opremljeni z novim sodobnim pohištvo, so svetli in udobni.

Upravičeno se pričakuje, da se bodo boljši delovni in higienski pogoji v valjarni odrazili tudi na boljših delovnih uspehih in da bodo ohranili tako lepe prostore čim dalje ter s tem pokazali svojo kulturno pripadnost tej skupnosti.

F. K.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Ivan Strmčnik, namestnik Alojz Mori, Ciril Gorenšek, Sašo Prisljan, Štefka Petrič.

Predsednik samoupravne delavske kontrole je Vlado Plazovnik.

TOZD pnevmatični stroji: predsednik DS Ivan Gostenčnik, namestnik Ivan Zorman I.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Leopold Razdevšek, namestnik Rudolf Trup.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Ivan Jeromel.

TOZD vzetarna: predsednik DS Stanislav Kapel, namestnik Jože Kret.

Komisija za gospodarjenje: Maks Krajnc, Maks Jelen, Peter Sonjak, Jože Pepevnik, Drago Franc.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Emil Pori, Ivan Erjavec, Stanko Sovič, Peter Kvasnik, Ivan Mihelič.

TOZD rezalno orodje, Prevalje: predsednik DS Miran Cokan, namestnik Albert Šušterič.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Stojan Gerdej, Maks Mirk, Franc Potočnik II., Ivan Pudgar Leon Hancman.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Anton Pečnik, Emil Ramadanovič, Roman Novak, Irena Koren, Matevž Potočnik.

TOZD pile, Prevalje: predsednik DS Silvo Plazl, namestnik Marija Vastl.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Peter Brodnik, Ivan Mlinar, Gregor Senica, Katka Ladinček, Amalija Komar.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Ivan Banko, Alojz Lesjak, Betka Kodrun, Marija Brec, Milka Skrivarnik.

TOZD energija: predsednik DS Alojz Janežič, namestnik Vinko Gostenčnik.

Predsednik samoupravne delavske kontrole je Zvonko Erjavec.

Komisija za gospodarjenje: predsednik inž. Dušan Vodeb, Maks Serafini, Dušan Brankovič.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Viktor Podjavoršek, Jože Vučko, Otmar Rodošek.

TOZD strojno-gradbeno vzdrževanje: predsednik samoupravne delavske kontrole je Ivan Pungartnik.

TOZD kontrola kakovosti: predsednik DS Janez Paradiž, namestnik inž. Eva Perman.

Predsednik samoupravne delavske kontrole je inž. Jože Zlof.

Komisija za gospodarjenje: inž. Mirko Pikalo, Zvone Škegro, inž. Jerica Jamer, Ernest Petelin, Maks Strmčnik.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: inž. Ivan Večko, Milan Pavič, Jože Prednik, Ivan Forstner, Cvetka Valenti.

TOZD priprava proizvodnje: predsednik DS Alojz Krivograd, namestnik inž. Andrej Pandev.

Komisija za gospodarjenje: Karel Jurač, Slavko Strmčnik, Dora Enci, Stanko Vrhovnik, Avgust Nabernik, Jože Sedelšak, Aleksander Ristič.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Milan Podojstršek, Franc Hirtl, inž. Marjan Senica, Ludvik Štrajher, Radovan Savič, Peter Dobrovnik, Ivan Štandeker.

TOZD raziskave in razvoj: predsednik DS Štefan Bobek, namestnik Boris Jocič.

Komisija za gospodarjenje: dipl. inž. Alenka Rodič, inž. Jože Grzina, dipl. inž. Jure Pratnekar, Vida Rožanc, dipl. oec. Darinka Štimnikar.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Brigita Mačič Alojz Pori, dipl. inž. Vlado Strahovnik, inž. Mihael Lotrič, Ivica Hrstnik.

V objemu gozda

Počitek

TOZD transport: predsednik DS Mirko Juraja, namestnik Stanko Šteharnek.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Anton Šteharnek, Feliks Trup, Avgust Krivograd, Anton Ivartnik, Herman Ladinek.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Valentin Sonjak, namestnik Jože Dornik, Boris Tomaž, Drago Kralj, Adolf Kac.

TOZD komerciala: predsednik DS Ivan Ledinek, namestnik Stefan Šteharnek.

Predsednik samoupravne delavske kontrole je Vlado Petrič.

Komisija za gospodarjenje: predsednik Jakob Konič, Betka Krauberger, Angela Graciansky, Peter Mihelač, Anton Potočnik, Franc Dobnik, Anton Navodnik.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: predsednik Alojz Pačnik, Avgust Ravljan, Ivan Camplek, Rudolf Marin, Monika Plestenjak, Erna Ott, Vlado Peruš.

DS za kadrovske splošne zadeve: predsednik DS Mirko Pristolič, namestnik Franc Levar.

Komisija za gospodarjenje: Vlado Vališer, Jože Bukovec, Vlasta

Čegovnik, Franjo Praprotnik, Dušan Jovanov.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Konrad Bezjak, Milan Praznik, Ivan Lipovšek, Anica Ristič, Mojca Nikič.

Predsednica samoupravne delavske kontrole je Danica Imenšek.

DS za gospodarjenje: predsednik DS Franjo Krivec, namestnik Franc Urbanc.

Predsednik samoupravne delavske kontrole je Janko Štimnikar, namestnica Alenka Dolinšek.

Komisija za gospodarjenje: Maks Pešl, Helena Burjak in Peter Prikeržnik.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Herbert Gigerl, Angela Juraja in Drago Kerbev.

DS za finance: predsednica DS Rozka Žagar, namestnica Pavla Čebulj.

Komisija za gospodarjenje: Ivo Kohlenbrand, Romana Zavodnik, Anton Maklin, Kristina Kasnik, Tatjana Rožič.

Komisija za kadrovske splošne zadeve: Stanko Kotnik, Marija Kušnik, Nada Korbar, Silva Šteharnek, Terezija Pepevnik.

-a. -k.

njali so nosilno ploščo, sornike, ki dvigajo to ploščo, pa nadomestili z vijaki. S tem so se v prvem letu uporabe izboljšave znižali stroški popravil in zastojev za 249.755 dinarjev. Na tej osnovi jim je bila priznana prva odškodnina 3.398 dinarjev, ki si jo delijo na tri enake dele.

Obratni tehnolog v livarni **Slavko Blatnik** je izboljšal tehnologijo vlivanja ulitkov po modelni številki 206. Glede na njegovo delovno področje ga odbor ni nagradil po izračunanem letnem prihranku 121.909 din, temveč mu je dodelil enkratno odškodnino 1.000 dinarjev.

Delovodji brusilnice orodja **Štefan Kamnik** in **Jože Pori** sta predelala neuporaben šeping v namenski stroj za brušenje krožnih žag za toplo rezanje. Po starem so se krožne žage brusile na brusilnem stroju orlandi. Stroški za brušenje ene krožne žage so znašali 951,68 dinarjev, po novem pa 316,43 dinarje. V prvem letu uporabe izboljšave se je pri brušenju krožnih žag prihranilo 119.077 dinarjev. Odbor ju je nagradil s prvo odškodnino 8.763,10 dinarjev, ki si jo delita na polovico. Glede na čas uporabe in uspešnost izboljšave se jima priznata še druga in tretja odškodnina.

Normirec v pripravi dela mehanskih obratov **Srečko Smolar** in kontrolor v orodjarni **Leopold Kobold** sta rekonstruirala krčilno orodje za krčenje glav vijakov za vzmeti steznih vijakov in vijakov za ročaje vrtalnih kladiv. Stare krčilne priprave so bile izdelane iz enega kosa, zdržljivost je bila majhna, izdelava novih in popravila starih pa draga. Nove krčilne priprave so sestavljene iz segmentov, ki jih je lažje popravljati in moč zamenjati. Izboljšava še ni v uporabi eno leto, prihranek pa je bil ocenjen na 118.544 din. Na tej osnovi je bila avtorjema priznana 60% akontacija 3.278,16 dinarjev, pri kateri sta udeležena Smolar s 60 in Kobold s 40%. Po enoletni uporabi izboljšave se jima dodeli prva odškodnina, nato pa še druga in tretja v odvisnosti od dolžine trajanja in učinkovitosti.

Vodja tehnologov za študij časa v pripravi dela mehanskih obratov **Slavko Strmčnik** je topo zvaril dve zlomljeni igli za prevlačneje račke za RK-21. Odbor ga je

nagradil z enkratno odškodnino 500 dinarjev.

Rezkalec pri strojnem remontu **Ivan Breznik** je preprečil izdelavo treh prnl za štirivretenski rezkalni stroj. Ugotovil je, da je dokumentacija napačna in s tem preprečil izmet. Pri določanju odškodnine odbor ni upošteval priznanega prihranka prek 70.000 dinarjev, ker meni, da tega posega ni moč šteti za tehnično izboljšavo, temveč za vestno opravljanje dela, kjer je nekoliko prekoračil svoje delovne zadolžitve. Nagradil ga je z enkratno odškodnino 1.000 dinarjev. Obenem pa se sprašuje, kako je mogoče, da pri tolikšnem številu vodstvenega in drugega strokovnega kadra v strojnem remontu in pripravi dela tehničnih služb prihaja do takšnih odklonov.

K. F.

NAJPOGOSTEJŠI LATINSKI CITATI

ad acta — stvar je končana, naj gre med akte (v arhiv)
a priori — vnaprej, tj. neodvisno od prakse in izkušnje
circulus vitiosus — začarani krog

corpus delicti — predmet, s katerim je bilo storjeno hudodelstvo

de facto — dejansko, v resnici
de iure — pravno, po zakonih
incognito — ne(spo)znan, s tujim, izmišljenim imenom
in fragrantia — pri samem dejanju

in medias res — v sredo (bistvo) stvari

in memoriam — v spomin
nervus rerum — živec (gibalo)
sleherne dejavnosti

non olet — denar ne smrdi
non plus ultra — nekaj česar ni mogoče prekositi

post festum — ko je vse končano (prepozno)

pro et contra — za in proti
semper idem — vedno isto, stara pesem

status quo — sedanje stanje
summa summarum — vsota vsot, če vzamemo vse skupaj
terminus technicus — strokovni izraz

veto — prepovedujem; pravica predstavnika stranke ali države, da z ugovorom zavrne nevšečen sklep

TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Kalilci valjev **Lovro Gorinšek**, **Beno Jelen** in **Filip Nagernik** so izboljšali tehnološki postopek kaljenja valjev premera 400 mm. S tem so pri stroških toplotne obdelave enega valja prihranili 3.413,55 dinarjev. Po tem postopku se je delalo od januarja do aprila 76 in je bilo skaljenih 94 valjev, kar da prihranek 320.873,70 dinarjev. Aprila so prenehali s tem postopkom in začeli valje predgrevati, kar je precej dražje, vendar je edino na ta način moč zadostiti velikim naročilom za Sovjetsko zvezo. Po postopku avtorjev se bo še delalo, če bi nastale težave s predgrevanjem ali v primerih manjših serij. V slednjem primeru bi bili stroški na enoto višji, najnižji so bili pri seriji 24 valjev, kolikor jih gre v napustno peč. Odbor je nagradil avtorje z enkratno odškodnino 9.917,45 din, soudeleženi pa so Gorinšek z 90, Jelen in Nagernik pa s petimi odstotki.

Vzdrževalca valjev v valjarni **Jože Orešnik** in **Jakob Logar** sta predelala dovodke za valjanje ploščatega jekla na srednji progi.

Stare dovodke so bile drsne in jih je bilo treba menjati vsakih osem ur. Dvakrat se je obrabljena mesta zavarilo in pobrusilo, tretjič pa se ju je zavrglo. Nove dovodke imajo nameščene valjčke, po katerih se valjanec kotali in zdržijo po 230 ur. Po tem času se valjčke sname, dvakrat postuži, tretjič pa zavrže. Dovodki ni treba menjavati in ostanejo iste. Na ta način se pri poprečnem asortimentu prihrani 32,04 din na eno tono zvaljanega ploščatega jekla, kar je pomenilo v prvem letu uporabe izboljšave 687.093 dinarjev. Izboljšala se je tudi površina valjanega jekla, kar pa v izračunu ni upoštevano. Odbor ju je nagradil s prvo odškodnino 16.306,40 dinarjev, ki si jo delita Orešnik s 60 in Logar s 40 odstotki. Glede na uspešnost izboljšave jima po tretjem in petem letu uporabe pripadajo še druga in tretja odškodnina.

Strojni vzdrževalci v valjarni **Stanko Gorenšek**, **Franc Cehner** in **Mirko Čreslovnik** so na treh navedenih strojih izboljšali manipulacijske mehanizme. Zame-

Gore

RAVNE SE LEPŠAJO

Krajevni praznik mesta Ravne, ki smo ga proslavili v lepem sončnem vremenu v nedeljo, 10. oktobra, športniki in gasilci pa so ga s prireditvami počastili že nekaj dni prej, je priložnost, da pogledamo, kaj vse smo v naši krajevni skupnosti letos na oko vidnega pridobili in s čim polepšali naše mesto.

Manjša slavnost je obeležila zaključek asfaltiranja ceste Ravne—Strojna. Veliko delo, ki se je iz raznih vzrokov precej dolgo vlekle, je končno opravljeno v zadovoljstvo številnih uporabnikov s tistega konca.

Prav tako je asfaltiran odsek ceste od Kotelj do Šrotneka, asfalt so dobile Dobrije, urejena je glavna cesta skozi Janeče z novim priključkom proti gradu ter javna pot ob Meži.

Po vrsti sta bila porušena stari sokolski dom in hiša pred stavbo SDK, kar je prispevek k lepši podobi kraja, predvsem pa je tudi funkcionalno.

Potem ko so Šance dobile razsvetlavo, je zdaj na vrsti vprašanje pitne vode na tistem koncu, pa seveda še kup drugih stvari, pri katerih je kar težko reči, katera se bolj muči. To so npr. pločniki ob cesti, po kateri hodimo na delo v železarno, pa semaforška ureditev kritičnih križišč na obeh koncih železarne in še kaj.

O tem, kaj se bo še dalo narediti letos, kaj pa bo moralo počakati na prihodnje leto ter o problematiki v krajevni skupnosti Ravne nasploh pa bomo poročali drugič.

a. k.

O oblikovanju splošnih samoupravnih aktov

V. 13. številki Informativnega fužinarja z dne 15. septembra 1976 je izšel članek z naslovom »O oblikovanju splošnih samoupravnih aktov«. V nadaljevanju tega sestavka pa bi v kratkem opisal izdelavo takih aktov in postopek sprejemanja.

1. V procesu odločanja o splošnih samoupravnih aktih lahko ločimo več faz. Običajno se prične pri pobudi, se nadaljuje pri oblikovanju osnutkov ali predlogov (včasih tudi teze), sledi obravnavanje in sklepanje, nakar splošni samoupravni akt izvršujemo in nadziramo izvrševanje.

Pobuda za sprejem splošnega samoupravnega akta mora biti široko zastavljena, saj to jasno izraža že ustavni koncept samoupravnega urejanja odnosov v družbi. Ker pobuda pomeni začetek, ta ne sme biti omejen, pa tudi ne obvezujoč v smislu, da se predlaga nekaj dokončnega. Sama pobuda pa kljub temu nalaga ob-

veznosti; obvezuje, da se o pobudi razpravlja. Pri dajanju pobude pa imajo nekateri delavci le določene dolžnosti. Poslovodni organi, vodilni delavci in strokovne službe (predvsem njihovi strokovni delavci) so dolžni dati pobude za samoupravno urejanje razmerij, t. j. za sprejemanje splošnih samoupravnih aktov. Tudi samoupravni organi TOZD in drugih organizacijskih oblik združenega dela nastopajo kot pobudniki. Posebno mesto pa imajo organi samoupravne delavske kontrole, saj ko ugotavljajo določene pojave, tudi predlagajo, kako naj se zadeve samoupravno urejajo. Tudi zunanji dejavniki lahko nastopajo kot pobudniki, in to predvsem občinska skupščina, družbeni pravobranilec samoupravljanja, služba družbenega knjigovodstva, inšpekcija in drugi.

2. Oblikovanje osnutkov in predlogov samoupravnih splošnih aktov je naloga strokovnih služb,

s katerih področij je problematika. Tu ne mislimo na dokončno oblikovanje predlogov, ki se prezentirajo delavcem v odločanje, ampak predvsem na t. i. delovne predloge, ki še nimajo dokončne pravne oblike. Vendar je že strokovna služba dolžna, da že v začetni fazi oblikovanja splošnega samoupravnega akta upošteva načelo ustavnosti in zakonitosti, načelo varovanja splošnih družbenih interesov (interesov delavcev), načelo dobrega gospodarjenja in vse zakonske predpise, ki so regulator urejanja odnosov. Sicer velja splošno pravilo, da naj že pri pripravi aktov sodeluje vsakdo, ki lahko pripomore k dobremu, konstruktivnemu predlogu. Znano je tudi, da morajo pri sestavi predlogov sodelovati neposredno tako delavci prek svojih delegatov kakor tudi po sindikalni organizaciji. Sodelovanje čim širšega kroga delavcev in neposredna angažiranost le-teh v predhodnih postopkih zagotavlja izdelavo takšnih osnutkov predlogov aktov, ki ne potrebujejo zahtevnejših usklajevalnih postopkov. Pa kljub temu so usklajevalni postopki potrebni že na nivoju TOZD, nujni in zahtevnejši pa so na nivoju delovne organizacije ali sestavljene organizacije združenega dela.

3. Samoupravne splošne akte sprejemamo delavci neposredno sami. Tako delavci neposredno po postopkih, ki so določeni s posebnimi predpisi, odločajo o svojih neodtujljivih pravicah ter načinu njihovega uresničevanja. O teh zadevah sklepamo samoupravni sporazum (samoupravni sporazum, s katerim urejamo medsebojna razmerja v združenem delu, je dokončno sprejet in prične veljati le, ko dve tretjini delavcev

Ožina

TOZD »podpišeta« sporazum). Po pozitivni zakonodaji so organi upravljanja lahko pooblašteni za odločanje o t. i. izvršilnih aktih (pravilniki in drugi izvršilni akti), vendar je tudi tu potrebno zagotoviti neposredno udeležbo delavcev pri pripravi aktov.

Novi zakon o združenem delu v osnutku pa že določa, da delavci neposredno z osebnim izjavljanjem (referendumom) odločamo o vseh najvažnejših in najpomembnejših splošnih samoupravnih aktih, s katerimi urejamo zadeve, ki so bistvenega pomena za družbeno-ekonomski ter samoupravni položaj delavca v združenem delu.

R. Lenassi

MLADI V OBČINI OCENILI SVOJO AKTIVNOST

Neposredno po novinarski konferenci, ki jo je pripravil sekretar OK ZK Ravne tov. Edo Pogorevc za predstavnik OK ZSMS Ravne in na kateri smo izpostavili trenutno problematiko mladine v občini, so bile na vseh področjih mladinske dejavnosti sklicane volilno programske seje. Da je aktivnost popustila na vseh področjih, zgovorno pričajo udeležbe na posameznih sejah, saj so mladi v združenem delu in krajevnih skupnostih vključno s celotno občinsko konferenco komaj za nekaj odstotkov prekoračili mejo, ki še dovoljuje sklepčnost. Izredno dobro so se seje udeležili mladi iz konference v izobraževanju. Nikakor tudi ne moremo biti zadovoljni z udeležbo predstavnikov drugih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih skupnosti itd. Kljub vsem težavam so seje bile in so prinesle nekaj pomembnih ugotovitev.

Mladi iz krajevnih skupnosti so predvsem izpostavili probleme v zvezi s prostori, namenjenimi za aktivnosti mladih iz te sredine, ter o finančnih težavah, ki to mladino tarejo že dalj časa, prav tako pa niso zadovoljni s številom aktivnih mladincev v svojih vrstah, saj mladi navezadnje v glavnem največ časa preživijo prav v svoji krajevni skupnosti.

Naloge, ki so si jih na seji zadali, so predvsem vezane na tesnejše sodelovanje s predstavniki krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, predvsem SIS za kulturo in TTKS, na razširitev članstva v osnovnih organizacijah, idejno politično usposabljanje predvsem vodstvenih članov v osnovnih organizacijah ipd.

Mladi v združenem delu so v glavnem opozorili na dokaj dobro aktivnost v prejšnjem obdobju. Najobčutljivejši problemi mladih delavcev so še posebej stanovanjski problem, problem zaposlovanja mladih in neaktivnost mladih v nekaterih TOZD. Mladi v združenem delu vsekakor imajo najmanj finančnih in prostorskih problemov, zato pa njihova aktivnost je in mora biti naperjena predvsem na izboljšanje delegatskih odnosov ter na aktivnost v samoupravnih organih v TOZD.

Konferenca mladih v izobraževanju je izpostavila slabo povezanost med srednjimi in osnovnimi šolami in predvsem povezanost mladih v izobraževanju s konferenco mladih v krajevnih skupnostih. Predvsem so se odločili zagotoviti že v pionirski organizaciji dober kader za mladinsko organizacijo, tesneje sodelovati s pionirji in drugo mladino ter posvetiti

Nova stanovanja za delavce na Javorniku

več pozornosti aktivnost raznih krožkov po šolah.

Na seji OK ZSMS so delegati nekaterih področnih konferenc ponovno izpostavili probleme in nakazali možne rešitve na podlagi sklepov, ki so jih sprejeli na svojih sejah. Delegate na seji OK ZSMS so pozdravili in spregovorili o nekaterih svojih ugotovitvah iz razprave delegatov gostje seje: predsednik SO Ravne tov. Djuro Haramija, predstavnik ZB

tov. Ivan Močnik in sekretar OK SZDL tov. Filip Jelen.

Ob zaključku seje so mladi ugotovili, da imajo široko zastavljene programe, katerih realizacija bo v naslednjem letu morala pokazati tudi dobre rezultate. Mladi so se razšli v prepričanju, da bodo naslednje leto lahko bolj govorili o uspešnosti svoje dejavnosti kot o problemih, ki jih ta-

-er

izvede tisto, za kar smo se pred članstvom obvezali za to leto.

Že na lanskih decembrskih konferencah smo vodstva posameznih OOS opozarjali na staro navado, ko se želi v zadnjih petih minutah opraviti, kar se ni v vsem letu. Opažamo, da se bodo iste napake ponekod ponavljale tudi letos.

O čem naj steče pogovor na konferencah?

Ni odveč, če že sedaj naštejemo nekaj misli o pripravah na letne konference z nekaterimi napotki, kajti priprave so enotna vseslovenska sindikalna naloga. Letna konferenca ali skupščina osnovne organizacije sindikata se po statutarni zahtevi mora sestati vsako leto najpozneje do konca januarja. Predvidevamo, da bomo v naši občini to nalogo opravili že v decembru. Za točne termine se bodo posamezne OOS že zaradi prostorskih kapacitet dogovorile kasneje. V prvi fazi gre za politično pravne priprave, medtem ko bodo za tehnično izvedbo posamezna vodstva dobila še dodatna navodila.

Na letnih konferencah po možnosti sodelujejo vsi člani sindikata, katerim je tudi namenjeno

letno poročilo izvršnega odbora o delovanju sindikalne organizacije za minulo leto. S tem je vsem članom dana možnost;

— da ocenijo dejavnost osnovne organizacije sindikata od zadnje letne konference,

— da po potrebi sprejmejo spremembe ali dopolnitve pravil OOS, se primerno organizirajo in naredijo kadrovske spremembe,

— da odobrijo na podlagi poročila nadzornega odbora finančno poslovanje sindikata v minulemu letu,

— da določijo letni delovni načrt OOS za naslednje leto,

— da sprejmejo finančni načrt osnovne organizacije za naslednje leto,

— da obravnavajo druga pomembna vprašanja.

V naštetih smernicah, ki predstavljajo osnovno navodilo za temeljit pogovor na letnih konferencah, je zajeta skoraj vsa problematika sindikalne dejavnosti. Priporočamo, da so letna poročila o delovanju OOS za minulo obdobje čim krajša, vendar dovolj jasna, da jih lahko razume sleherni član. V poročilih naj bo zajeta vsa problematika, tudi tista, ki iz kakršnih koli vzrokov ni bila us-

Uspešno delo KZA železarne Ravne

O tem, da se je rodil novorojenček — KZA (klub zdravljenih alkoholikov) Železarne Ravne, smo pisali in seznanjali bralce že pred tremi leti. Sedaj pa je dolžnost in že čas, da bralce približamo in že čas, da bralce približamo, kako to dete, ki se je rodilo, raste in se je razvilo v teh treh letih. Precej težav, posebej značilnih otroških bolezni je preživel naš KZA, in če ga ocenjujemo po tem, koliko članov že šteje danes in kakšen sestav članstva ima, lahko o njem govorimo samo pozitivno. Zato nekaj osnovnih podatkov o njem.

Klub ZA šteje skupaj 65 članov, od tega dva terapevta, 36 zdravljenec in 27 spojecev. Do triletno abstinenčno dobo ima 6 članov, do dveletno 19 in do enoletno 11.

Pripomniti je treba, da v teh podatkih niso prikazani člani, ki obiskujejo KZA v Dravogradu, kljub temu da tudi teh ni malo, in kar je še posebej omembe vredno, da imajo ti zdravljeni alkoholiki še daljši abstinenčni staž, kot je star KZA Železarne Ravne. Obiskujejo svoj klub v Dravogradu, ker so od začetka bili vključeni v njem in so se čustveno navezali nanj, saj je ravno ta KZA bil ustanovitelj svojega mlajšega brata na Ravnah, ker je razširil svojo terapevtsko dejavnost.

V KZA Železarne Ravne so vključeni tudi zdravljeni alkoholiki iz drugih delovnih organizacij v občini, ne samo člani železarne, ker v občini drugega KZA še ni. Metode terapevtskega dela so take, da lahko vključijo vse zdravljenec, od nekvalificiranih delavcev do delavcev z visoko izobrazbo, od kmetov do miličnikov. Skratka, kakor bolezen ne izbira, koga bo napadla, tako smo si enaki tudi pri zdravljenju in terapiji.

Pa poglejmo, kako pisana je ta družčina (navajamo, kje so zaposleni in koliko je članov zdravljenih alkoholikov s svojci):

Železarna Ravne	13
Rudnik Mežica	6
Gozdno gospodarstvo	4
Ljudska milica	2
kmeti	2

Stavbenik Prevalje	3
razni delodajalci	6
Skupaj	36

Na KZA prihajajo vsako sredo popoldne in so razdeljeni v dve skupini, ker je število za eno terapevtsko skupino preveliko, iz vseh krajev, in sicer:

Ravne	15
Prevalje	5
Mežica	3
Črna	12
Sele	1
Skupaj	36

Med člani je 13 samskih, drugi so poročeni in imajo družine. Vsi ti člani so se zdravili: v bolnišnici 26 in ambulantno 10.

Starostna struktura članov KZA je naslednja:

do 30 let	7
od 31 do 40 let	15
od 41 do 50 let	13
nad 51 let	1

Iz podatkov je razvidno, da so med zdravljenici ljudje, ki imajo pred seboj še veliko let dela in ustvarjanja, da je sorazmerno veliko mladih, ki so se pravočasno osvestili, da življenja ni zajemati le s sladke strani, temveč se je treba spoprijeti tudi z njegovo grenko platjo.

Kvalifikacijska struktura nam pove, da so med zdravljenici vsi moški poklici in izobrazbe:

VSS	1
SS	5
KV	13
PK	10
NK	7

Podatki kažejo, da si glede na strokovno izobrazbo zdravljenec niso utrli poti do treznosti le visoko izobraženi, temveč tudi ljudje z nezadostno izobrazbo ter s tem sebi in svojim najbližjim zagotovili lepše življenje.

O uspehih rehabilitacije zdravljenih alkoholikov ne nameravam posebej pisati, ker o teh pričajo posamezniki v svoji okolici. Saj posamezniki — člani KZA s svojo treznostjo in delom dokazujejo uspešnost zdravljenja in terapije ter upravičenost priznanj širše javnosti tej humani aktivnosti.

F. K.

Trikotnik

ŠE JE ČAS

Priprave za letne konference osnovnih organizacij sindikata

Dva meseca nas še ločita od koledarskega leta. V tem času mora dejavnost članov družbenopolitičnih organizacij, posebno pa sindikata, doseči maksimum. Osnovne

organizacije morajo pregledati svoje delovne načrte in naloge, ki jih morda še niso uspele opraviti. Do sklica letnih konferenc je ostalo ravno še dovolj časa, da se

pešno rešena. Tista vprašanja, ki so ostala še odprta, je treba vključiti v program dela za naslednje leto. Torej če so letna poročila kratka in jedrnat, je dana možnost večjemu številu članov, da izrazijo svojo oceno, svoje mne-

nje, pohvalo ali tudi kritiko, ki jo sleherni sindikalni aktivist mora biti pripravljen sprejeti kot dobronamerno, saj tudi kritika je včasih dober smerokaz za uspešnost dela.

-ca

OPTIMALNO BRANJE

HITROST OČI IN MISLI

Kljub razmahu avdio-vizualnih pomagala menda še zmeraj 85 odst. znanja pridobimo z branjem, to je s tehniko osvajanja različnih besedil. Če pa je tako, je vredno to tehniko temeljito preveriti in jo po potrebi izboljšati. V mnogih zahodnih državah so uvedli tečaj hitrega branja na univerzah, v vojski in predvsem v industriji. Od tečajnikov pričakujejo dva do trikratno povečanje osnovne hitrosti. Pogosto citirajo kot zgled predsednika Kennedyja, ki je mogel prebrati 1200 besed na minuto; poprečen netreniran bralec okoli 200.

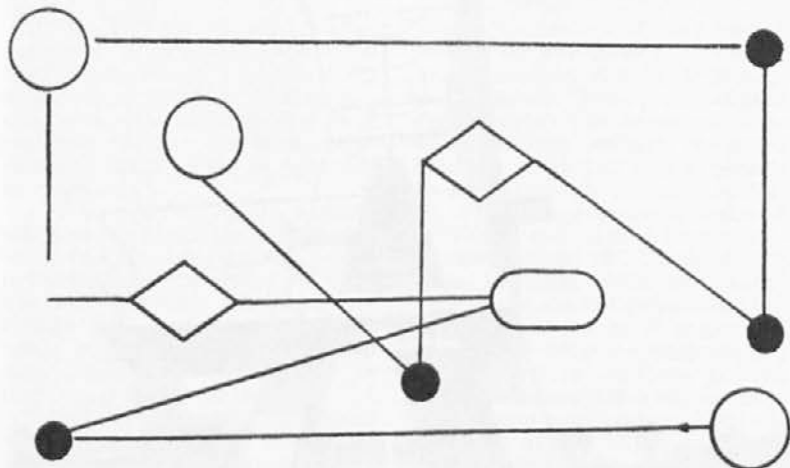
Kot vsako tehniko je treba tudi hitro branje vaditi. Sistem, ki ga tu obravnavamo, je v bistvu preprosto. Najprej pokaže glavne slabosti običajnega branja. S primerjalnimi podatki oriše sposobnosti človeškega dojemanja in pomnjenja. Dokaže, da je glavni pogoj za uspešno branje hitrost, ter ponuja vrsto vaj za trening hitrosti.

456	567	223	667	986	664	776	912
445	223	775	882	246	765	987	324
257	379	135	826	975	642	765	246
975	146	864	975	368	257	975	365
135	366	664	226	926	165	726	389
975	256	378	475	264	963	826	175
257	386	486	264	975	164	274	286
862	926	385	444	275	285	936	286
156	872	936	478	264	387	456	448
667	335	667	387	265	467	334	123
997	653	725	624	635	884	876	245
975	145	666	276	986	367	375	267

Vaja za koncentracijo: podčrtajte soda števila!

ZA DOBRE BRALNE NAVADE

Črkovanje, zlogovanje, branje besede za besedo jemlje čas. Poleg tega počasno branje tudi ni koncentrirano. Rado privede do regresije, to pomeni do vračanja na že prebrano, ko opazimo, da

Z očmi po črti do konca in nazaj!

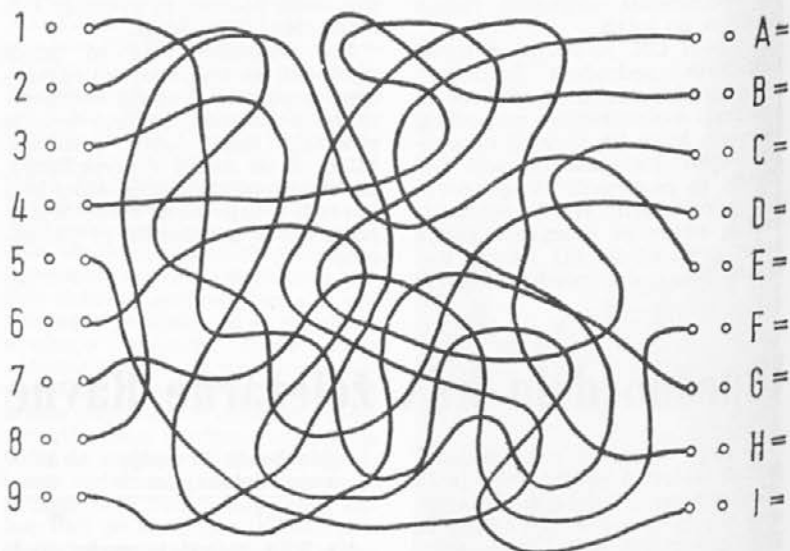
Končno razloži še različne vrste branja ter ponudi nekaj zlatih pravil. Prvo in obenem najvažnejše za vse prebrano se glasi:

- Kaj je jedro berila?
- Kakšno je stališče pisca?
- Kako je to stališče utemeljeno?
- S katerimi točkami utemeljitve se strinjam?
- Katerim ugovarjam?
- Zakaj ugovarjam?
- Katerih stranskih problemov se je pisec dotaknil?
- Kakšno je njegovo stališče do njih — kakšno moje?
- Kdor se odloči za izpopolnjevanje branja, mora delati brez prekinitev mesec dni po 30—45 minut na dan in pri tem z uro kontrolirati hitrost. Priporočljivo je včasih po spominu napisati izvleček prebranega, nato še enkrat prebrati ustreznih tekst in preveriti, če zapis zajema vse bistveno. Brati je treba kritično, ob branju razmišljati, zavzemati stališča, skratka — brati angažirano.

so nam misli ušle in ne vemo več, kaj beremo.

Nasprotno pa je izračunano, da človeško oko v 0,6—0,3 sekunde dojame 6—8 različnih vtisov (npr. na sliki ali v pokrajini). Pri tem si že znanih predmetov zapomnimo več kot novih. Naš razum je sploh dobro prilagojen precejšnjim hitrostim spremljanja dogodkov (npr. film, TV).

Ta dejstva čim bolj izkoristimo pri branju. Najprej tako, da poskušamo z enim pogledom zajeti več besed hkrati. Obenem s hitrostjo vadimo tudi koncentracijo. Takih vaj je mnogo. Priporočljive so »fotografske«, ko z očmi »blendamo«, to pomeni, zamižimo in za kratko odpremo oči pa spet zamižimo. Vprašanje: kaj smo v delčku sekunde zaznali? Druga vaja: zamižimo in si predstavljamo samo neki predmet (npr. rožo) tako dolgo, da razen njega ne vidimo nič drugega. Tako predstavljanje poskušamo podaljševati na nekaj minut. — Vse z namenom, da bomo tudi ob bra-

Katera številka h kateri črki?

nju ostali »pri stvari« in nam misli ne bodo uhajale. Vse skice — naloge v članku so namenjene tem osnovam: koncentraciji in hitrosti. Seveda se pri njih »štopamo« in poskušamo izboljševati čas.

Ob tako intenzivnem branju pa moramo paziti na oči. Ne smemo brati leže, ob slabi svetlobi, večkrat moramo mežikati itn.

Giblivoost oči pa moramo seveda tudi posebej vaditi. Nekaj vaj: desetkrat pogledjmo levo — desno, ne da bi premikali glavo. Z levim očesom pogledjmo k čelu, z desnim k nosu in obratno. Krožimo z očmi v smeri urnega kazalca in nazaj.

Navajajmo se perifernega branja, tj. branja s »širokim pogledom«, ki vselej zajame smiselne celote. Te tudi prej dajo celostno informacijo. S tem ko poskušamo zajeti čim večje število besed pa hkrati sami odkrijemo novo bralno navado; z očmi namreč ne drsimo po vrsticah, ampak »skakamo« od skupine do skupine besed. Z nekaj vaje bomo prebrali vrstico v treh skokih, torej v 0,5 do 1 sekundi.

Vedno znova pa se moramo priganjati k hitrosti. Od začetka raje več površnosti kot počasnost, raje dvakrat prebrati tekst hitro kot enkrat lesti skozenj.

NE BEREMO VSEGA ENAKO

Ob tej osnovni tehniki pa moramo svoje branje tudi razvrščati. V grobem lahko vse tekste razdelimo na take, ki jih na hitro preletimo in smo že za silo seznanjeni z njimi, ter na druge, ki jih moramo poznati temeljiteje. Da pa lahko ugotovimo, kam spada kateri, je potrebno ti. poskusno branje.

Najprej pregledamo kazalo. Iz njega izluščimo težišče teksta. Nato preletimo uvod, da zvedemo, s katerih vidikov je snov obdelana. Že tu se lahko odločimo, ali bomo brali naprej ali ne. Prav tako preletimo seznam uporabljenih literatur. Iz tega presodimo, kako temeljito delo je pred nami.

Naposled pridemo do posameznih poglavij. Preberemo naslove pa prve in zadnje stavke. V njih najdemo nastavke teme in zaključke.

Če smo se na podlagi vsega povedanega odločili, da bomo delo brali, moramo hitro dobiti pregled

nad njim ter ločiti važno od manj važnega. S takšnim ti. diagonalnim branjem razmeroma hitro obdelamo tudi obsežne tekste, saj vsak vsebuje tudi precej že znane.

Takšne znane odstavke ali celo strani rahlo prečrtamo s svinčnikom, pomembne zaključke pa podčrtamo. Kar ni prečrtano, je torej za nas novo. Glede na svoje potrebe in namene se zdaj odločimo, ali se bomo s tem novim seznanili le informativno ali pa ga bomo preštudirali.

Povzemimo: če je bila prva faza poskusno branje, druga pa diagonalno, pridemo zdaj do študijoznega branja. To je seveda počasnejše, pravila zanj pa so:

21		17	16		
7	18	2	16	30	4
	26		24	36	
25		31			9
	6				
8	34	33	27	10	3
		11		37	
22			23		14
	35	28	13	38	19
					15
29		39	1	40	5
		12		32	20

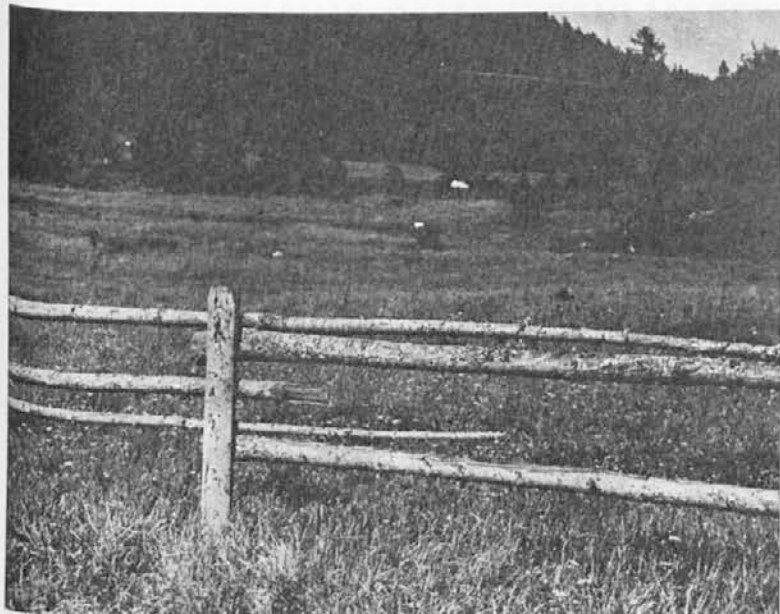
Od 1 do 40 — čim hitreje!

beremo odstavke za odstavkom. Po vsakem se ustavimo, prebrano premislimo, bistveno pa strnemo v stavek in ga zapišemo s svojimi besedami. Pri tem si pustimo dovolj širok rob za kritične pripombe.

Marsikdo za takšno pisanje izvlečkov (ekscerptov) uporablja listke, ki jih nato sistematično odlaga v za to pripravljene zabojčke. Ekscerpiranje je ena od bistvenih sestavin študija po znanem pravilu, da je le to, kar si vsak sam pridelava, zares njegova trajna last. Marsikatera ugotovitev se da izraziti tudi s skicami, diagrami itn.

Če te metode osvojimo, se lahko vsak dan sproti racionalno informiramo o mnogih potrebnih stvareh.

(Po knjigi: Ernst Ott, *Optimales Lesen*, Hamburg 1972)

Somrak

FRANC PEČNIK, HAIKU

Franca Pečnika poznajo pozornostnejši bralci obeh Fužinarjev po objavljenih črticah. Doslej mu je pri Odsevih v Slovenj Gradcu tudi izšla novela v knjižni obliki, pri Založbi Obzorja pa ima že dalj časa sklenjeno pogodbo za izdajo kratkega romana. Zdaj je pred nami drobna brošurica pesmi z naslovom »Haiku«, izšla prav tako pri Odsevih.

Haiku je lirična pesem v treh prostih (nerimanih) verzih, nastala na Japonskem. Japonci so v haiku — poeziji tudi dosegli največje mojstrstvo — z nekaj besedami ne samo povedati veliko, ampak tudi v pesniški podobi podati globoko občutje.

Pečnikove verze je v spremni besedi predstavil in ocenil pesnik Mart Ogen, eden naših najboljših poznavalcev japonske poezije. Njegovo mnenje je za avtorja precej laskavo, vendar tudi dovolj kritično, saj nekatere pesmi ovrednoti kot »zgolj domiselne pesniške zapise«, druge pa kot »čiste ekspresionistične utrinke, včasih kar preveč deklarativne.«

Poglejmo si nekaj pesmi, ki jih Mart Ogen imenuje mojstrovine, »ki se odlikujejo po iztjanjanosti izraza, zgoščenosti misli, učinkovitosti podob, skromnosti in lepoti.«

koliko vrabčkov
je to pomlad strmoglavilo
mimo odprtega okna

na površini vode v vedru
bledi odsev —
globina se zliva drugam

že posekani bor
nad vodo
ne more molčati

hiše zapuščene in spet polne
si v večerni igri
brusijo meče slemen

osivela od čakanja
se gora
odmika v goro

zakaj neki
ne vstane in ne gre
osamljena klop

v parku
kresnice
zmeraj zamujajo

Ob Pečnikovi haiku — poeziji lahko resnično vsak (tudi literarno nešolan) bralec testira svoj posluš za liriko, svojo sposobnost za podoživljanje pesniških podob ter valovne dolžine svojih misli. Zato je lahko ta poezija izpit za razumevanje druge sodobne lirike. — Lep dosežek mladega avtorja!

ŽELEZARNA ZA KULTURO

Ob tednu Komunista »Človek, delo, kultura« sta Ljubljanski dnevnik in Železarna Ravne 14. oktobra 1976 pripravila v študijski knjižnici na Ravnah fotoreportersko razstavo. O njenem pomenu je sekretar ZK železarne tovariš Edo Javornik povedal naslednje:

Tovarišice in tovariši!
Dovolite mi, da vas vse pristrčno pozdravim. Posebno še pozdravljamo med nami naše roj-

pravice do samostojnega ekonomskega in kulturnega razvoja.

Posebno nerazumljivo se nam zdi tako početje avstrijske vlade in oblasti še zlasti zato, ker si v vsej naši družbeni skupnosti prizadevamo, ne glede na narodnost njenih članov, čimbolj vključevati vse delovne ljudi v njihove lastne materialne in duhovne stvaritve.

Nova samoupravna organiziranost v železarni kot tudi v drugih delovnih organizacijah naše občine je dosegla velike uspehe. Dosegli smo osnovni cilj: neposredno vključitev večine delavcev v samoupravno odločanje tako v fazi pridobivanja kot v fazi delitve dobrin.

V tednu Komunista »ČLOVEK, DELO, KULTURA« — ob tem je organizirana tudi ta razstava — želimo tudi kulturi dati v našem nadaljnjem razvoju socialističnih samoupravnih odnosov še večji poudarek. To mora biti naša stalna naloga.

Ko izvajamo akcije približevanja kulturnih dobrin vsem našim delovnim ljudem, se obenem soočamo z dejstvom odvzemanja še osnovnejših kulturnih dobrin (odpovedovanje materinemu jeziku) našim rojakom onkraj meje. S to razstavo obenem tudi protestiramo proti takemu ravnanju avstrijskih reakcionarnih sil in pod-

piramo pravičen boj naših rojakov na avstrijskem Koroškem. Smo v neposredni bližini meje in zato v stalnih stikih z našimi rojaki in drugimi naprednimi avstrijskimi državljani. Zato smo še posebej zainteresirani, da se še naprej razvijajo dobri sosedski odnosi, da se razvija gospodarsko in kulturno sodelovanje na bazi spoštovanja človekovih pravic. Dogodki in prizadevanja nekaterih sil onstran meje pa škodujejo takemu sodelovanju, ki si ga želijo tudi delovni ljudje na avstrijskem Koroškem.

Počaščeni smo, da smo prvi, ki smo deležni te razstave, za kar se posebej zahvaljujemo za sodelovanje »Ljubljanskemu dnevniku«.

Dan prej pa je bila v hali industrijskih nožev uspeša zabavnoglasbena prireditev. Nastopil je orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Jožeta Privška, pela sta Alenka Pinterič in Janko Ropret. V prireditve so se uspešno vključili tudi gledališki igralci: Milena Zupancič, Polde Bibič, Jurij Souček in Frane Milčinski-Ježek.

Gledalci, ki se jih je kljub slabemu vremenu zbralo okoli tisoč, so bili s programom izredno zadovoljni.

V pomiritev tistih, ki vedo, kako drage so takšne stvari, povejmo, da je RTV gostovala na Ravnah zastoj.

Jesenske sence

S KNJIŽNE POLICE

Domača dela

Vida Rojic, Dušan Kveder-Tožmaž. Monografija. ZO Maribor. 389 str. 200 din.

Avtorica je iz obilice dokumentarnih podatkov in osebnih spominov stkala prepričljivo podobo naprednega mladca, španskega borca in partizanskega voditelja. Knjiga je lep prispevek k našemu dokumentarnemu zgodovinospisju.

Hudi časi — vedro čelo. Izbor prigod, anekdot in domislic iz NOB. MK, ČP Pavliha, Ljubljana. 620 str. 179 din.

Dobro polovico te vedre, a ponekod tudi z bridkostjo pretkane knjige sestavljajo ponatisi besedil, objavljenih v Pavlihi, Borcu in TV 15. Drugi del ima naslov Humor v partizanskem tisku, tretji pa je izbor iz jugoslovanskih zbirk partizanskega humorja.

Domači pravnik. CZ Ljubljana. 280 str. 175 din.

Zakonska zveza in razveza, odnosi med starši in otroci, možnosti otrok za izobraževanje, pravice in dolžnosti delavca pa pravice do zdravstvenega, pokojninskega in drugega zavarovanja prinaša ta knjiga na začetku. Sledijo nadaljnja praktična pravila kako priti do gradbenega dovoljenja, kako skleniti pogodbo, kako je s kazenskim postopkom. Vse to in še kaj so obdelali sami priznani slovenski pravniki. In pravo je takšno področje, ki ga je vsaj za vsakdanjo rabo treba poznati.

Iva Curk, Rimljani na Slovenskem. DZS Ljubljana. 122 str. 160 din.

Avtorica najprej poda pregled arheoloških najdb na Slovenskem. Na tej podlagi potem opiše rimsko zgodovino naših krajev: upravno razdelitev, upravljanje mest, gospodarstvo, trgovino, kulturo, vsakdanje življenje itn. Nazorno pripoved bogatijo številne fotografije in ilustracije.

Prevodi

Anthony Sampson, ITT — država v državi. Opis politične in ekonomske vloge multinacionalnega koncerna v sodobnem svetu. DZS Ljubljana 300 str.

V rokah teh družb je danes šestina proizvodnje Zahoda, denarja pa se steka pri njih več, kakor znaša mednarodni trgovski promet vsega zahodnega sveta. Družbe načrtno izigravajo carinske predpise, zapletajo se v politične zarote in sodelujejo pri državnih

udarih. Dobičke usmerjajo v dežele, kjer so davki najnižji.

Zgled take družbe je ITT — Mednarodna telegrafika in telefonska družba, ki ima v 93 deželah 331 lastnih ali pridruženih podjetij, 400.000 delavcev in več kot deset milijard dolarjev letnega prometa. Vezala se je z nacisti in kasneje s CIA. Edino vodilo — čim večji dobiček.

Knjiga velja za eno najboljših analiz te teme.

V. Marchetti, J. D. Marks, CIA in kult obveščevalne dejavnosti. MK Ljubljana, 432 str. 188 din.

To je prva knjiga o danes močno kompromitirani ameriški vladni organizaciji, ki se je izmahnila nadzoru javnosti in si prisvojila vlogo svetovnega žandarja. Knjiga je bila močno cenzurirana, a

od 339 prepovedanih odstavkov, jih je vlada le dovolila objaviti 171.

Arthur Hailey, Denar. Roman. CZ Ljubljana. 496 str.

Posebnost Haileyevega pisanja je, da vedno posega v velike delovne kolektive — tokrat v ameriško banko. Sooča nas s svetom modernega denarništva, v ospredju pa so vendar osebni človeški problemi. V knjigi ne manjka ljubezni in seksa. Konec je napol srečen.

Kurt Frischler, Sijaj in sence križarskih vojn. CZ Ljubljana 288 str.

V knjigi so popisane na barvit in zanimiv način vse največje križarske odprave s posameznimi velmožmi od »svetnikov« do silakov. Beseda pa ni samo o vojnah, ampak tudi o življenju v srednjem veku. Dodanih je 20 slikovnih prilog.

Po knjigi 76 a. k.

Zadnje trave

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

5704 Wörterbuch der Technik. Englisch — Deutsch 1974.

5705 Krischner H., Einführung in die Röntgenfeinstrukturanalyse 1974.

3587/381 Lavrič T., J. Perman, Določanje aluminija v visoko legiranih jeklih 1976.

5706 Vilus J., Opšti uslovi formularnih ugovora 1976.

5707 Ščekič V. M., Godišnje planiranje u osnovnoj organizaciji udruženog rada 1975.

5708 Freihen W., Moderne Fotopraxis.

5709 Andolšek D., Skladiščno poslovanje 1975.

5711 Rajh F., Organizacija, evidentiranje in šifriranje blaga v skladišču 1975.

5712 Čulig Z., Analiza kvalitete čelika za pilger valjke lake i srednje pruge V. B. C. 1975.

5713 Sharpe R. S., H. A. Cole, Quality Technology Handbook 1975.

5714 Kamušič M., Osnove organizacije poduzeća 1971.

5715 Podlesnik M., Gonila z mehansko zvezo vlečnega elementa 1975.

1716/I Podlesnik M., Gonila z valjastimi zobniki I. del. 1976.

5717 Antanasijević A., Zaštita prava industrijske svojine 1976.

5718 Stimuliranje inovatorske delatnosti u OUR-a 1976.

5719 Frimerman A., Samoupravno organizovanje i norma-

tivno uređivanje inovatorske delatnosti u OUR-a 1976.

5720 Bazala A., Marketing istraživanja od proizvođača do potrošača 1974.

5721 Bogdanović M., Istraživanje tržišta marketing.

5722 Anakioski D., Planiranje u udruženom radu 1976.

5723 Watkins M. T., Metal Forming I. 1975. II.

5724 Martić L., Primjena matematičkih metoda u ekonomskoj analizi 1976.

5725 Borojević S., Metodologija eksperimentalnog naučnog rada 1974.

5726 Milanović R., Organizovanje marketinga u organizacijama udruženog rada 1976.

5727 Tomić M., Novi sistem plaćanja između korisnika društvenih sredstava 1976.

5728 Novak M., Razvojna politika 1976.

5729 Aktuelni problemi ekonomske politike i privrednih kretanja Jugoslavije 1972.

5730 Walsh A., Atomic Absorption Spectrochemical Analysis 1970.

3587/382 Vzroci za nastanak in tehnološki ukrepi za preprečitev nastanka intergranu-

larne krhkosti v jekleni litini 1976.

5731 Milanović R., Osnovi marketinga 1975.

5732 Zimmer H. W., Verzahnungen I. 1968.

5733 Looman J., Zahnradgetriebe 1970.

5734 Dudley W. D., Zahnräder 1961.

5736 Arbeitsvorbereitung in Gieserei 1976.

3587/383 Priprema uzoraka rude za rentgensku fluorescentnu analizu 1976.

5737 Borštner J., Osvajanje proizvodnje grelne žice iz Fe-Cr-Al zlitine — ravnal 2.

5738 Zbornik radova sa međunarodnog simpozijuma o ferolegurama i silicijum metalu 1975.

5739 Doktor F., Digitale Elektronik in der Messtechnik und Datenverarbeitung 1, 2. 1975.

5740 Appels J. Th., Handbuch der Relais — Schaltungstechnik 1967.

5741 Woodward C., High — precision Titrimetry 1973.

5743 Betteridge W., The Nimonic Alloys and Other Nickel Base 1974.

5744 Lorbar M., Izboljšanje upravnega in pisarniškega dela z računalniki 1976.

SREČANJE INVALIDOV SLOVENSkih ŽELEZARN

V Železarni Ravne in Železarni Store že nekaj časa uspešno deluje aktiv zaposlenih invalidov, v Železarni Jesenice pa bo ustanovljen proti koncu oktobra. Konec septembra je bilo srečanje predstavnikov aktivov invalidov v Štorah.

Predstavniki obeh že ustanovljenih aktivov so Jeseničanom podali smernice, ki bodo vsekakor koristne. Aktiv v obeh železarnah lepo deluje, seveda s pomočjo sindikalne organizacije, ZKS in ZSM. Pojavljajo se tudi določene težave, vendar jih rešujejo skupaj z družbenopolitičnimi organizacijami.

Ustanavljanje aktivov zaposlenih invalidov je pomembno za invalida zato, ker je še vedno deležen premajhne pozornosti pri pre kategorizaciji delovnih mest, hit-

rejšem reševanju stanovanjskih problemov, pri rekreaciji, izletih in športu ali v kratkem: povečati je treba skrb za invalida.

V Železarni Store bodo v kratkem dogradili invalidsko delavnico, ki bo služila za pre kategorizacijo delovnih mest in uvajanju invalida v nadaljnje delo po daljši bolezenski odsotnosti.

Na organizacijskem razgovoru v Štorah je bilo dogovorjeno, da se v sklopu Združenih podjetij slovenskih železarn vsako leto organizira srečanje zaposlenih invalidov. Predlagano je bilo tudi, da v vsaki TOZD izvolijo enega člana v DS in sindikalno organizacijo, ki bi zastopal invalide v posamezni delovni enoti. Sestavili so koordinacijski odbor, ki bo usklajeval delo aktivov invalidov v

Na zadnji postaji

ZA IZOBRAŽEVANJE SAMOUPRAVLJALCEV

Dopisna delavska univerza »Univerzum« Ljubljana je skupaj z Zvezo delavskih univerz Slovenije začela izdajati zbirko »Družbeno izobraževanje«. V njej avtorji na kratko in poljudno obravnavajo aktualna vprašanja našega družbenopolitičnega in družbenoekonomskega sistema. Namenjena je predvsem usposabljanju samoupravljalcev in delegatov za opravljanje njihovega dela.

Neuvrščeno danes. 16 din.

Zdravko Troha je podal izhodišča neuvrščene politike Jugoslavije s pregledi dosedanjih konferenc neuvrščeni in konference o varnosti in miru v Evropi. Dodal je osnovne podatke o državah — članicah neuvrščeni.

Oris družbenopolitičnih organizacij v naši samoupravni socialistični družbi. 10 din.

Isti avtor je na kratko opredelil, kaj je družbenopolitična organizacija in kaj organiziranost. Podal je ustavno opredelitev posameznih družbenopolitičnih organizacij, osnovna programska določila ZKJ, SZDL, sindikatov in ZSM ter njihovo organizacijsko strukturo.

Pravica do samoupravljanja. 20 din

Ivan Kristan obravnava v brošuri samoupravljanje s stališča človekove ustavne pravice v pro-

cesu razvoja našega ustavnega sistema, na koncu pa opozarja na razliko med samoupravljanjem in participacijo.

Socialistične sile, religija in klerikalizem. 9 din.

Franc Šetinc analizira v tej brošuri nekatere spremembe v katoliški cerkvi nasploh ter se dotakne aktualnih vprašanj klerikalizma in sektaštva. Zaključni z mislimi o ateizmu.

Samoupravni splošni akti in nekatera določila sindikalne liste. 16 din.

V zvezi z izvajanjem sindikalne liste se je pojavilo precej vprašanj, ki jih pojasnjuje avtorica Majda Buda.

Družbeni vidiki sprememb v sistemu ugotavljanja dohodka TOZD in v sistemu zavarovanja plačil. 12,50 din

Miran Potrč je najprej podal probleme v družbeni reprodukciji ter opisal bistveno vsebino in družbene vidike sistemskih sprememb ter nekatere objektivne in subjektivne težave prehodnega obdobja.

Vse brošure lako naročite pri Dopisni delavski univerzi »Univerzum«, 61000 Ljubljana, Parmova 39, p. p. 106.

IVAN POGOREVC

Dragi Ivan!

Življenje je trpko in grenko lepo, njegov konec pa je vedno enak — zmeraj boli. Ko si šel služiti vojaški rok svoji domovini, si bil vesel, poln misli za prihodnost, zato smo tvoji prijatelji kovači ob tvojem odprtem grobu pretreseni, saj smo izgubili prijatelja in delavca, ki je z nami delil dobro in slabo.

Nisi vedel, kaj so igrače, vedel pa si, kaj je motilka, plug in kaj je trdo delo na kmetih. Te svoje trde izkušnje si prenesel tudi med nas, svoje sodelavce, ki smo te prav vsi spoštovali in cenili kot dobrega tovariša in zvestega re-

Ivan Pogorevc

alizadorja za napredek in razvoj našega podjetja. Prepričani smo, da si v času, ko si služil domovini, bil prav tako dober borec in je tako tvoja prerana smrt povzročila še eno bolečino, ki bo nastala med tvojimi tovariši v enoti, kjer si služil svoj vojaški rok.

Vsi tvoji prijatelji in sodelavci, ki smo zbrani ob tvojem preranem grobu, pa tudi tisti, ki iz objektivnih razlogov danes niso tu,

»Gričevje«

ti iz vsega srca obljublamo, da te bomo obdržali v trajnem spominu. Naj ti bo lahka koroška zemlja! Mami in bratu pa izrekamo iskreno sožalje.

Drago Lopatni

ZAHVALA

Vsem številnim prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so v tako lepem številu pospremili na zadnjo pot najprej našega Romana, čez tri dni pa še njegovo ženo Ireno, jima prinesli toliko lepega cvetja in vencev ter nas tolažili v nesreči, se iskreno zahvaljujemo.

Enako zahvalo izrekamo ravenški godbi, pevskemu zboru, duhovščini, številnim govornikom in posebno še sošolcem OŠ in ESS.

Družini Lačen in Filip z vsem sorodstvom

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavcem 10 t elektro in VF peči leno zahvaljujem za sprejeto darilo. Želim, da bi pridelali še veliko zlahtnega jekla.

F. Petek

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem aktivju ZB NOV, sindikatu Železarne Ravne kakor tudi vsem sodelavcem za izkazano pozornost in darilo.

Ignac Kerbev

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta Rada Jeseničnika se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem Železarne Ravne, sindikatu, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje. Hvala godbi na pihala in vsem, ki ste pokojnega spremljali na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala za denarno pomoč vsem sodelavcem nove in stare topilnice.

Žalujoča žena Marija in otroci

George Borrow

LAVENGRO

(odlomek iz romana)

»Kaj misliš o smrti, Petulengro?« sem vprašal in sedel na tla poleg njega.

»O smrti, bratec, mislim enako kot stara faraonova pesem, ki jo je pela moja babica:

»Ko moški umre, ga vržejo v zemljo in njegova žena ter otroci žalujejo za njim. Če nima ne žene ne otrok, pač oče in mati, mislim. Če pa je čisto sam na svetu, no, potem ga vržejo v zemljo in konec.«

»Pa misliš, da je to konec človeka?«

»Konec, bratec, čeprav je škoda.«

»Zakaj praviš tako?«

»Življenje je sladko, bratec.«

»Misliš resno?«

»Resno. Je noč in je dan, bratec, sladki stvari; sonce, mesec in zvezde, bratec, same sladke stvari; in veter v vresju. Življenje je zelo lepo, bratec; kdo bi si želel smrti?«

»Jaz bi rad umrl.«

»Govoriš kot belec, a to je isto kot bedak. Če bi bil Rom, bi govoril pametneje. Umrl bi rad, zares! Rom pa bi hotel živeti večno!«

»V boleznih, Jasper?«

»Imaš sonce in zvezde, bratec!«

»V slepoti, Jasper?«

»Imaš veter in vresje, bratec. Če bi lahko čutil le to, pa bi rad živel večno! Dovolj! Pojdiva v taborišče in nataknila bokarske rokavice. Pokazal ti bom, kako sladko je biti živ, bratec!«

(Prevod: a. k.)

O SMRTI

Smrt je cena življenja.

Giraudoux

Smrt ni dogodek življenja. Smrt se ne doživi.

Wittgenstein

Smrt je najbolj socialna od vseh naprednih strank. Vse pokoplje enako globoko.

Wiesner

Smrt je začetek nesmrtnosti.

Robespierre

Smrt je mir, misel nanjo pa motilka slehernega miru.

Pavese

Smrt odpira vrata slave in zapira vrata zavisti.

Sterne

V zeleno temo

vseh treh železarnah. Predsedstvo koordinacijskega odbora bo prevzela vsako leto druga železarna. Za leto 1976/77 ga je prevzela Železarna Ravne. Sklep je bil, da se v aktiv zaposlenih invalidov vključijo vse OZD ZPSŽ, kot so: »Veriga« Lesce, »Plamen« Kropa, »Žična« Celje in »Tovil« Ljubljana.

Istega dne so invalidi z Raven organizirali izlet v Store in si ogledali železarno. Po razgovoru pa so ravenški železarji povabili vse udeležence razgovora na skupni izlet v Podčetrtek in Kumrovec, kjer smo si ogledali Atomске toplice in narodni muzej ter rojstno hišo našega predsednika Tita. Jože Mrovlje

POSVETOVANJE O AVTOMATIZIRANI KONTROLI V VALJARNAH

V dneh 7. in 8. oktobra 1976 se je v upravni zgradbi železarne Ravne zbralo okoli 70 strokovnjakov s področja valjarstva, kovaštva in vseh mogočih vej predelave valjanih proizvodov iz vse Jugoslavije, med njimi smo imeli tudi 16 inozemskih gostov. Beseda je tekla o avtomatizirani neporušni kontroli valjanih polproizvodov in proizvodov ter izdelkov iz njih. Tu so bile zastopane vse metode: ultrazvočne, magnetske, elektromagnetske, rentgenske in penetranske. Prečitanih je bilo 19 predavanj, med njimi 5 domačih in 14 inozemskih. Drugi dan — petek je bil skoraj ves posvečen kontroli gredic, ki je tudi naš srčni problem, in je 5 referatov govorilo samo o kontroli gredic.

V uvodnem predavanju smo skušali prikazati tudi sedanje stanje, možnosti in potrebe mehanizirane kontrole pri nas in v svetu. Ze iz kratke statistike reference samo dveh večjih proizvajalcev kontrolnih naprav v Evropi je bilo mogoče videti, da smo v Jugoslaviji žal popolnoma na repu. Vsi naši sosede so opremljeni in se še opremljajo s kontrolnimi avtomati, tako pridobivajo na prednosti, da bodo s kontrolo kvalitete pred nami. **Skrajni čas je**, da se tudi Jugoslavija zdravi in prične z uvedbo mehanizirane kontrole, sicer se lahko zgodi, da bo izrinjena iz mednarodnega pa tudi iz domačega trga. To opozorilo je skrajno resno in zavlačevanje je lahko usodno.

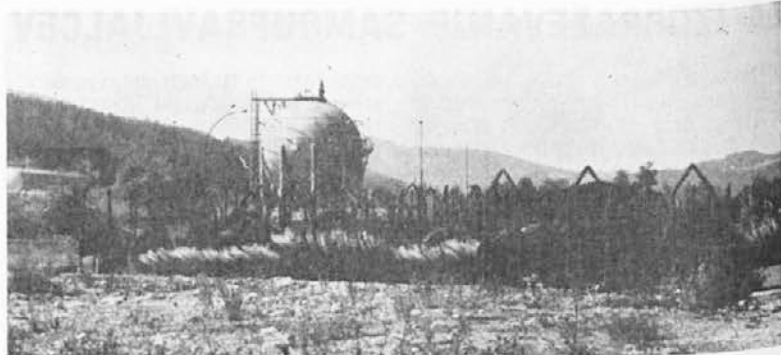
Na simpoziju smo dosegli namen, ki smo si ga zastavili, namreč, da smo tudi ljudi iz proizvodnje ne samo iz kontrole informirali o možnostih in rezultatih takih naprav in o stanju okoli nas. Dokaj živahna diskusija pa je dokazala, da je zanimivo živo, prisotnost najboljših strokovnjakov iz Evrope pa je omogočila zares kvaliteten nivo posvetovanja in razprave.

Idejo za organizacijo posvetovanja je dala grupa za defektoskopijo pri komisiji OTK na

Združenju jugoslovanskih železarn, ki je prevzelo tudi organizacijo posvetovanja in tiskanje prevedenih referatov. Gostitelj je bila železarna Ravne, ki je tudi omogočila odlično organizacijo kljub velikemu številu udeležencev in referatov. Posvetovanje je odprl zastopnik organizatorja, pozdravil ga je glavni direktor tov. Fale v imenu gostitelja in predsednik skupščine občine Ravne na Koroškem tovariš Verčkovnik.

Pri večerji je pevski zbor »Vres« zapel nekaj pesmi, folklorna skupina DPD Ravne pa je zaplesala »steljerajo«. Ta kulturni program je vse navzoče izredno navdušil in bo ostal v spominu še dolgo tudi udeležencem od ZRN do Norveške, ki so bili tudi prisotni kot predavatelji.

Ravne so pokazale svojo strokovno zainteresiranost in moč, tudi svoj kulturni utrip so dale pusti tehnični realnosti, žal pa strokovnjaki iz železarne Ravne niso izpolnili pričakovanj. Tako malo jih je bilo prisotnih na posvetovanju, da skoraj ni bilo mogoče verjeti. Predvsem drugi dan, ko je bil govor o gredicah in samo o gredicah, ni bil niti en valjar med poslušalci. Podobno se livarji niso zmenili za predavanja, ki so obravnavala kontrolo velikih ulitkov, pa masovnih ulitkov. Da bi v dveh dneh ne našli časa niti za eno posvetovanje, ni in ne more biti res, pa še iz snovi, ki so z njimi življenjsko

Za žico

povezane. Ta ugotovitev — namreč da strokovni kader nima interesa, da se dokoplje do spoznanja kako reševati probleme kvalitete, ta ugotovitev je bolj porazna kot druga, da nimamo naprav. Kvaliteta ni samo skrb ljudi, ki se bavijo z ugotavljanjem kvalitete, temveč prav tako, ali pa še bolj tistih, ki jo ustvarjajo ali pa zafurajo. Zato je takšno obnašanje obsodbe vredno, predvsem še, ker so dobili pismena vabila in natančne programe, da bi si lahko čas primerno razdelili.

Prav gotovo se take vrste posvetovanje v kratkem ne bo več ponovilo, med tem časom bodo prišli že novi kadri, mladi, vendar bodo lep čas živeli še od dediščine, katero bodo dobili od starejših kolegov — njihovo znanje in izkušnje. Če bo ta dediščina bogata, se bo nam vsem obrestovala, če pa bo zanikrna, bomo njeno malo vrednost vsi občutili, pa čeprav v pokoju.

Mitja Šipek, dipl. inž.

čeno čudno, da je nagrajevanje na tem področju tako nestimulativno.

Vse to kaže, da so visoko strokovni kadri premalo angažirani in uporabljeni, kar dela škodo ne le gospodarstvu, ampak vsej družbi. Zato bo v prihodnjem obdobju v sklopu akcije za povečanje učinkovitosti in izboljšanje kvalitete proizvodnje ena od osnovnih nalog tudi boljša izkoriščenost strokovnjakov, v katere je skupnost vložila ogromna sredstva.

D. Božinovič

OLIMPIADA V MONTREALU IN FILATELIJA

Medtem ko so se na stadionih v bazenih, ringih in streliščih vodile ogročene borbe za vsak centimeter, točko in sekundo, se je svet filatelije vznemiril zaradi bogatega filatelističnega materiala, s katerim je poštna uprava Kanade na najboljši način obeležila ta izredni športni trenutek.

V nepolnih treh letih je država, gostiteljica 21. poletnih olimpijskih iger, izdala v njihovo počastitev 35 znamk in pet serij re-produkcij v kovini — bronci, srebru in zlatu. Tako kot v preteklosti so tudi tokrat igre prispevale, da se oblikujejo poštni filatelistični dokumenti, ki bodo kmalu krasili vitrine svetovnih in nacionalnih filatelističnih razstav.

V okviru olimpijskih manifestacij je bilo pripravljenih 43 priložnostnih poštinih žigov. Od tako velikega števila jih 21 obeležuje športne discipline, zastopane na igrah, drugi pa olimpijsko plamenico, odpiranje in zapiranje iger, pošte olimpijskega stadiona, olimpijske vasi in drugih naselij vse do press — centra.

Filatelistični servis ministrstva pošt Kanade je izkoristil našete znamke in priložnostne poštne žige in z njihovo kombinacijo ustvaril pet kompletov s petimi raznimi žigovnimi ovitki prvega dne olimpiade. Vsak paket s petimi ovitki stane 2,50 kanadskega dolarja. V njih so zastopane vse discipline, to je 25 priložnostnih žigov z 21 športnimi disciplinami.

Ta kanadski primer je res vreden pohvale in za zgled, kako lahko dobro organizirani in pravčasno pripravljene filatelistični in poštni dokumenti ter priložnostne znamke prispevajo k popularizaciji te izredno pomembne športne manifestacije.

TANJUG — SERVIS ZA GLASILA OZD:

Visoki strokovnjaki — nizka produktivnost

Ze leta z zadovoljstvom ugotavljamo dejstvo, da je naša država tretja na svetu po številu študentov na tisoč prebivalcev, kar zagotavlja stalno rast strokovne delovne sile. Veliko število inženirjev, ekonomistov, pravnikov in drugih strokovnjakov gotovo more uspešno voditi tudi močnejše gospodarstvo, kot je naše.

Vendar ima to zadovoljstvo tudi drugo plat medalje — ogromna sredstva, vložena v strokovnjake, se ne vračajo gospodarstvu na ustrezen način. Strokovnjaki enostavno niso zadosti izkoriščeni.

Po neki anketi, izvedeni v 317 OZD, znaša povprečna časovna izkoriščenost strokovnjakov okoli 71 odstotkov, medtem ko izkoriščenost pri delih, za katera je potrebna visoka strokovna izobrazba, znaša 50 odstotkov. Ti podatki, čeprav ne splošno veljavni, so vendarle zaskrbljujoči.

Podrobnejša analiza pokaže, da je eden od glavnih vzrokov neizkoriščenosti strokovnjakov raven organizacije dela. Vendar bi se tu lahko krog tudi že zaprl, ker se upravičeno postavlja vprašanje: kdo pa je najbolj poklican, da to raven dvigne? Osnovna naloga strokovnjakov je, da se ukvarjajo z organizacijo in de-

litivjo dela, ne pa da se zapirajo v svojo ozko strokovno dejavnost, kakor se to pogosto dogaja.

Motivi in stimulacijski dejavniki so prav tako eden od vzrokov za manjši prispevek strokovnjakov. Zanimivo je, da je na vprašanje »s koliko odstotki so na vašem delovnem mestu zastopana dela, ki bi jih radi opravljali«, okoli 47 odstotkov strokovnjakov odgovorilo, da je takih del manj kot 50 odstotkov. V takem primeru (če so seveda njihovi razlogi upravičeni), niti ne moremo pričakovati polnega prispevka teh ljudi pri njihovem vsakdanjem delu.

Od strokovnjakov se prav tako pričakuje večji prispevek na področju izumiteljstva, inovacij in racionalizacij proizvodnje. Rezultati pa tudi tu ne zadovoljujejo, kar pa se lahko razloži tudi z destimuliranjem inovatorjev in izumiteljev pri nas. Po tej anketi je samo 8 odstotkov strokovnjakov odgovorilo, da so zmeraj nagrajeni in stimulirani za svoje inovacijsko delo. Manj kot 50 odstotkov jih je odgovorilo, da so nagrajeni včasih, 42,2 odstotka pa, da — nikoli. Če vemo, kakšne prihranke prinašajo izumi in kakšen je njihov vpliv na večjo učinkovitost in produktivnost v gospodarstvu, je najbolj milo re-

Ob poti

REKREACIJA IN ŠPORT

SPORTNO-REKREACIJSKA DEJAVNOST V PORTOROŽU

V letošnjem letu je bila za naše delavce, ki so letovali v počitniškem domu v Portorožu, že drugič organizirana načrtna rekreacijskošportna dejavnost.

Komisiji za letovanje in rekreacijo sta iskali primerno rešitev, da bi bila športno — rekreacijska dejavnost v Portorožu primerno organizirana za vse dopustnike. V letu 1975 smo ob sodelovanju z Visoko šolo za telesno kulturo angažirali študente, ki so usmerjali rekreacijo. Ker pa so delali le po deset dni, ni bilo vseh želenih rezultatov. Letos pa sta obe komisiji sklenili, da pošljemo v Portorož le enega rekreatorja, ki bo deloval v vseh izmenah. To odločitev smo sprejeli iz izkušnje, ker so lani rekreatorji odhajali že takrat, ko so se z načinom in pomoči dela komaj seznanili.

Sporazumno je bil za vodjo rekreacijsko — športne dejavnosti določen Drago Polanc predvsem zato, ker je priznan strokovnjak za učenje plavanja odraslih. Poleg tega je dober organizator, ki obvlada tudi druge vrste rekreacijske dejavnosti.

Komisija za rekreacijo je s sodelovanjem rekreatorja Draga Polanca pripravila program osnovne dejavnosti, ki je bil narejen na podlagi štirih točk:

1. plavalni tečaj za neplavalce,
2. TRIM plavanje,
3. športno — rekreacijska dejavnost v popoldanskem času,
4. družabno življenje.

Dopoldne je bilo na programu izključno plavanje, popoldne športna dejavnost in zvečer družabnost.

Prav je, da povemo, da se je naučilo plavati 99 naših delavcev in 32 njihovih otrok. Mnogi med dopustniki pa so izboljšali svoje znanje plavanja. TRIM akcije v plavanju se je udeležilo 186 naših delavcev.

Popoldanska rekreacijska dejavnost je trajala od 16. ure pa

do mraka. Vsak dan je bilo tekmovanje le v eni panogi, druge pa so bile izključno rekreacijskega pomena. Tekmovanja so bila v kegljanju, streljanju, metanju pikada, balinanju, odbojki, namiznem tenisu, teku, metih na koš in badmintonu, v sedmi izmeni pa še dve šahovski simulantki.

Naši delavci so imeli velik interes in veselje do rekreacijske dejavnosti, saj se jih je več kot 70% redno ukvarjalo s kakršnokoli rekreacijo. Po dopustniškem pravilu je bilo največje zanimalo

nje za tiste panoge, ki niso terjale spevala k dobremu počutju v času letovanja.

IZLET V NARAVO

V rekreacijskem programu osnovne organizacije sindikata skupnih služb TOZD II, ki smo si ga zadali na zadnjem občnem zboru, smo poleg kegljanja, sankanja in plavanja načrtovali tudi pohod v naravo. Ze v maju smo imeli planiran pohod. Ker pa nam je dež prekrizal račune, smo ga dvakrat preložili. Končno pa je minil tudi čas letnih dopustov,

Uspešen pouk

preveč duševnega in telesnega napora: balinanje in kegljanje. Ti dve panogi sta bili primerni zato, ker ne zahtevata večjo mero osnovnega znanja.

Družabno življenje je izvedeno le v nekaterih izmenah. Odvisno je predvsem od sestave gostov, prostora in želja.

Športni objekti so bili letos že precej izboljšani, a še vedno premalo urejeni. Videlo se je, da sta dve mizi za namizni tenis premalo. Ob balinišču in kegljišču moramo postaviti luči, kajti dnevi so v avgustu že krajši, želje po kegljanju in balinanju pa velike.

Rekreacijsko športna dejavnost je bila letos vodená. Le v zadnji izmeni je rekreator sporazumno s komisijo za rekreacijo izvedel poizkus, ko je bila rekreacija le usmerjena. Udeležencem zadnje izmene so bili na voljo vsi objekti in rekviziti ter pomoč rekreatorja. Po oceni vseh udeležencev in tudi rekreatorja se ta poizkus ni obnesel. Dejavnost je sicer bila, vendar manj aktivna kot v drugih izmenah.

Komisija za letovanje je že med letošnjim ogledom počitniškega doma sklenila, da bo pogoje letovanja v rekreacijskem smislu za prihodnjo sezono še izboljšala. Kupili bomo dva čolna na vesla, na morju ob obali bomo zasidrili lesen splav, ki bo namenjen za počitek in sončenje, uredili bomo manjše igrišče za badminton in še kaj nabavili.

Mnenje večine naših delavcev, ki so letovali v počitniškem domu v Portorožu, je, da je ravno organizirana rekreacija največ pri-

svojimi sodelavci dobro pripravila kosilo na prostem. Mnenja sem, da bi se tudi druga gostinjska podjetja morala prebuditi, si vzeti vzgled po Nami in nuditi delovnim ljudem več takšnih piknikov.

Popoldanski program je bil organiziran v štirih panogah: streljanju z zračno puško, metanju pikada, kegljanju in igranju odbojke. Večina izletnikov se je udeležila tega tekmovanja. Po končanem programu so bile podeljene skromne nagrade.

Za ples in dobro voljo sta skrbeli dva muzikanta, vmes pa tudi glasba s plošč. Sestop z Naravskih ledin je bil v večernih urah.

Za dobro organizacijo izleta gre tudi velika zasluga predsedniku sindikalne organizacije skupnih služb tov. Gorenšku, ki je veliko pripomogel, da je naš izlet uspel.

Ivan Jamnik

URNIK REDNE REKREACIJSKE DEJAVNOSTI ZA DELAVCE ŽELEZARNE RAVNE

Z otvoritvijo nove športne dvorane smo pridobili na Ravnah več možnosti za športno in predvsem za rekreacijsko dejavnost. Ob letošnji delitvi obeh dvoran so imele prednost rekreacija za delavce železarne Ravne in prioritete športne panoge. Vse delavce obveščamo o možnostih rekreiranja po določenem urniku:

NAMIZNI TENIS

- ponedeljek od 20. do 21.30 ženske
- sreda od 19.30 do 21.30 moški do 35 let
- četrtek od 20. do 21.30 moški nad 35 let

REKREACIJSKA VADBA V DVORANI DTK

- torek od 20 do 21.30 ženske ŽR
 - sreda od 20. do 21.30 moški do 35 let
 - četrtek od 20. do 21.30 moški nad 35 let
- Interesne skupine v novi športni dvorani
- sreda od 20. do 21.30 (rokomet ali mali nogomet)

KEGLJANJE

Razpored je začasen in se bo zamenjal tako, da bodo vse TOZD enakomerno razporejene.

- TOZD I
- sobota od 9. do 11. ure
- in sobota od 17. do 19. ure

PRILOŽNOSTNE ZNAMKE »RADOST EVROPE«

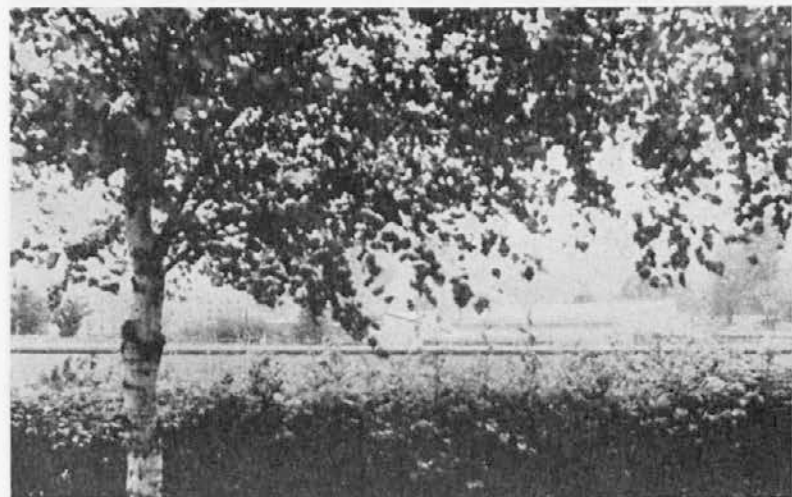
Skupnost jugoslovanskih PTT je v sodelovanju s svetom srečanja otrok Evrope izdala dve priložnostni poštni znamki ob 8. srečanju »radost Evrope«. Na znamkah so prikazane reprodukcije otroških risb in sicer:

- 4,90 din — dan mornarice, delo Nikole Mitra, učenca 6. razreda osnovne šole »Djordje Natošević« Novi Sad. Naklada 1.000.000.
- 8,00 din — otroški vlak, delo Wiggja Gulbrandsena, starega 12 let, z razpisa revije Magasinet Oslo. Naklada 300.000.

Grafična obdelava znamk je delo akademskega slikarja iz Beograda Andreja Milenkovića. Natisnjene so bile v tiskarni »VEB Deutsche Wertpapierdruckerel«, Leipzig, DDR, v tehniki štiribarvnega ofseta v polah po 9 znamk.

V prodajo so prišle 2. oktobra 1976. Istega dne je dal biro za poštne znamke in tisk v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 din oziroma ovitek prvega dne (FDC) za 15,40 din.

F. U.

V parku telesne kulture

Taborniški krog

- TOZD II
torek od 20.30 do 22.30
in sobota od 15. do 17. ure
- DSSS
torek od 18.30 do 20.30
in sobota od 11. do 13
- TRO
sreda od 20. do 22
- Ženske ŽR
sreda od 19. do 20. ure
- invalidi ŽR
petek od 19. do 20. ure

Vsi, ki bodo v času rekreacijske vadbe kegljali na kegljišču Lečnik, se morajo vpisati v knjigo navzočih.

STRELJANJE IN ŠAH

Osnovne organizacije sindikata se lahko dogovorijo tako s strelsko družino Knez Pepi kot s šahovskim klubom Fužinar za uporabo prostorov po lastni želji in potrebi.

ODBOJKA

Člani Fužinarja so uspešno startali v drugi zvezni ligi — zahod. V prvem kolu so gostovali v Ljubljani in premagali novo ustanovljeni klub Enotnost (združena Sava in Forum) s 3:1.

V drugem kolu igra Fužinar doma z Metalcem, v tretjem pa gostuje v Kanalu. Razpored nadaljnjih tekem Fužinarja:

- 6. 11. v Mariboru z Mariborom,
- 13. 11. doma z Bledom,
- 20. 11. v Bovcu z Bovcem,
- 4. 12. doma z Izolo,
- 11. 12. v Kanalu s Kanalom,
- 18. 12. doma s Partizanom (Rijeka).

NOGOMET

Napovedi, da bo borba za točke v koroški članski ligi ogorčena, so

se uresničile. To je razvidno iz prvega zaključnega dela tekmovalja, ko so se vse ekipe srečale v medsebojnih dvobojih. Razlika med prvo uvrščeno (Radlje) in zadnje uvrščeno ekipo (Korotan) je le dve točki.

Rezultati četrtega, petega in šestega kola:

- Radlje—Fužinar 4:1
- Korotan—Akumulator 3:2
- Ojstrica—Peca 2:1
- Fužinar—Akumulator 1:1
- Peca—Radlje 7:0
- Ojstrica—Korotan 3:1
- Fužinar—Ojstrica 5:2
- Peca—Korotan 1:0

AVTOMOTO ŠPORT

V okviru prireditev krajevnega praznika je AMD Ravne organiziralo spretnostno ocenjevalno vožnjo za mopediste in slalom za avtomobiliste. Pri tekmovalju registriranih motorjev je zmagal Drago Mavrič, za njim sta se uvrstila Milan Praznik in Franc Štrukl. Pri kolesih z motorjem je bil najboljši Stanko Štosir, drugi je bil Lenasi, tretji pa Jože Krevselj. Pri ženskah je zmagala Jožica Kotnik pred Mojco Štrukl.

Slalom avtomobilistov je bil prikazan v dveh kategorijah. V lažji kategoriji je zmagal Janko Torej, v težji pa Drago Rek pred Adolfom Čepelnikom in Rudijem Ramšakom.

NAMIZNI TENIS

V Murski Soboti je bil prvi selekcijski turnir mladincev za območje Štajerske, Koroške in Pomurja. 30 pozvanih mladincev je bilo razdeljenih v skupine. V najboljšo skupino sta bila uvrščena Pavič in Janežič, ki sta osvojila 5. oz. 7. mesto. Zmagovalec druge

skupine je postal Günter, ki je tako osvojil 11. mesto, Leš pa 13.

V Ljubljani je bil prvi republiški selekcijski turnir za članice. Zmagala je članica Olimpije Verstovškova, druga je bila Štručeva, četrta Ačkova in peta Režonja.

Na selekcijskem turnirju regije Pomurja, Štajerske in Koroške za članice je nastopil Fužinar s perspektivnimi najmlajšimi igralkami. Zmagala je Jelka Šauc, drugo mesto pa je osvojila Ingrid Trbižan.

PRVENSTVO ŽELEZARNE V NOGOMETU

Tekmovalje v velikem nogometu je bilo organizirano v obliki prvenstva po TOZD, ki so se ga udeležile štiri ekipe. V predtekmovalju so igralci TOZD I premagali TOZD II z 1:0, DSSS pa ekipo TRO s 3:1.

V tekmi za tretje mesto je TOZD II premagal TRO s 4:2.

Finalna tekma med TOZD I in DSSS se je v rednem igralnem času končala neodločeno 0:0. Pri streljanju enajstmetrovk so bili uspešnejši igralci TOZD I in premagali DSSS s 4:3.

NAMIZNOTENIŠKI SODNIK

Na Koroškem imamo več priznanih sodnikov, ki uspešno sodijo na smučarskih, plavalnih in atletskih prvenstvih in takšne, ki delijo pravico pri športnih igrah. Pred nedavnim je bil v Ljubljani meddržavni namiznoteniški dvoboj v okviru evropske lige med reprezentancama Jugoslavije in Anglije. Kot gledalci televizijskega prenosa smo bili prijetno pre-

MARIA THERESIA

Cæsariza, inu Kraliza.

ĉc. ĉc.

M y všim podlošnim vših stanov Co-
roš. e čehelje našo Cæsarizo Kralizo
majano dobroto vslopje damo, laku naša
materna stumst šicb šicby molcov a'
bluhbo Boshic inu zbat tih Svcnikov groziti, grehe pak
edveniti, inu naših podlošne i' enima pravimo karhan-
kama shiluma zapliti, de nebeš bja shigen inu dober stan
naših dedel hode poteren. My pak zamerkamo, de te
Bogu inu vsjgovim Svcnikom počevhovanu al' shcigane
sny vezi hody s' gerošnim shiknem inu s' velikim gremni
vezih ogupajo, kakor zbatjo; ki ob Nedelah inu zapov-
danih Praznikih namreži Boshje (shuhbe šolebnosti al' tosh-
vi, tar se podajo h' tramu, kar zbednosti inu pošhajo šup-
je. Je tega tu huda raffe, inu šit tu pobujhenoje gnera. Ša-
tazni velku je h', kateri, sa vno toshiloošit pregnati, sh-
pjo, dela v' nekatero Praznike po Boshji šiluhnu delati per-
pušhano bitu. Tedi šim per Svetinu Papešu s' profimo
moza prahli, deta (kakor je vse v' nekaterih drugih de-
shelah perpušhano) tudi v' naših perpuših ob enih Praz-
nikih pres gremi delati k' nuzi naših podlošnih. Svc Ozha
Papeš lo leto profimo tudi v' h' h' h' h', inu odgovoriti s' so-
šlopocitjo kati bleda.

Tak razglas je poslala Marija Te-
rezija 10. maja 1754 na Koroško,
da bi jo razumeli in ubogali — in
so jo

senečeni, ko smo med glavnimi
sodniki zagledali našega delavca
Ludvika Baučeta.

Poznamo ga kot skromnega in
vestnega namiznoteniškega stro-
kovnjaka. Povedal nam je, da je
letos uspešno opravil v Beogradu
izpiti za mednarodnega sodnika.
Ta tekma gotovo ni bila njegova
zadnja. Pri tem odgovornem delu
mu želimo dosti uspeha!

AVTO IN KRAJEVNI PRAZNIK

Lepa oktobrska nedelja. Pri ga-
ražah je vse pisano. Prapori, mo-
dre titovke in trenerke, godba...
saj je krajevni praznik. Tokrat so
tu še novi udeleženci slavnostne
povorke — osem oranžnih avto-
mobilčkov čaka, da bodo kraja-
nom lahko pokazali, kaj zmorejo
in znajo.

Naša dobra godba na pihala
zaigra koračnico in strumno od-
koraka; za njo praporščaki, potem
pa... le kdo je tem vsiljivim av-
tomobilom dovolil, da »korakajo«
tako za godbo? Glasen val ne-
godovanja se razleže po vsem
nadaljnem sprevodu. In potem se
gremo — slavnostno parado. God-
ba je »kilometer« spredaj, po tak-
tu spuščja pline in smrad »avto-
šola«, zadaj pa kot čreda ovac
vsa ostala ravenska kulturna de-
diščina. Godba igra s polnimi
pljuči in dviguje pokonci posled-
nje zaspance, po oddaljenem tak-
tu poskuša civilna zaščita ujeti
pravi korak, mi zadaj pa smo že
zdvajna položili puške in samo še
godrnjamo.

Povorka je bila res dolga, mor-
da celo najdaljša, kar smo jih
kdaj pokazali, saj gre za prikaz
dejavnosti kraja, kajne? Torej —
ker nam danes kraljuje AVTO,
smo ga pač согласно uvrstili kar
na začetek (ampak... kdaj pa
kdaj je k nam priplaval kakšen
takt, pa še ta se je takoj izgubil,
ko je bilo konec ovinka). Zakaj
je gasilski avto lahko počasi vo-
zil za sprevodom — niso tako po-
membni ali pa imajo prestar
avto?

Morda pozabljam, da je ta pa-
rada v prvi vrsti namenjena gle-
dalcem; res je bilo bolj privlačno
pogledati dolg sprevod, ki se je
sicer hitro skrajšal, in žive barve
urejene formacije na začetku.
Čudna je taka parada — spredaj
vse gladko, zadaj pa bi rabili
ozvočenje. Ali res že mislimo sa-
mo na zunanji blšč?

Kje je odgovor?

Za konec smo tudi mi slišali
muziko in zadnji del »strumno«
odkorakali. To, da so ljudje gle-
dali z vsakega okna, je bilo tako
predvideno. Da so se smejali ra-
canju vseh pešcev, pa ne. Poglavl-
je zase je tudi to, da je mali smu-
čar jokal, ker ni bilo tovariša. Še
več poglavij bi lahko poiskali.
Avto-šola je na Navrški vrh zvo-
zila vse »onemogle«, da o ostalih
avtomobilih niti ne govorimo. Vsi
smo kimali; tako lepa nedelja za
sprehod... A Navrški vrh je pre-
daleč in še prevroče je bilo. To-
rej hop v jeklenega konjička in
sedé v hladno senco. Po proslavi
pa se krajevni praznik tako vedno
zaključí z dobro klobaso in sploš-
no zabavo.

Bo društvo Partizan drugo leto
še šlo v paradi? Ne verjamem.
Lepši bo že sam sprehod brez tak-
ta izpušnih plinov.

Janeta Kodrin

Da bi bilo čimmanj takšnih posnetkov

Fotografije za to številko so pri-
spevali: F. Rotar, F. Srebotnik,
Jože Kotnik I in informacijska
služba.